Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1045 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 30 ՅՈՒՆԻՍ 1887 (Ն. Տ.) 12 ՅՈՒԼԻՍ 1887 21 ՇԵՎՎԱԼ 1304

20 ՓԱՐԱ (ԾՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԳԱՄԱԿՆ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան–խան

در عليه ده غلطه ده نورادونكيان خانده آرەولك
غزته سى ادارەسنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ԾՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	դահեկան արծաթ		160
» Վեցամսեայ	»	»	80
» Եռամսեայ	»	»	40
Գաւառաց Թղթատարով տարեկան	»	»	240
Գաւառաց հանգերձ և տեղական Թղթատարով վեցամսեայ	»	»	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	Ֆրանք		58
» վեցամսեայ	»		26

Դուրսը ղրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։ Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 29 ՅՈՒՆԻՍ, 1887

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀՈՆԴԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ
(ՅՈՒԼԻՍ 4ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 9 ՅՈՒԼԻՍ.)

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ

Դրնովա, 7 յուլիս.

Մեծ Սօպրանյէին այս առուր նստին մէջ, Նախագահ Պ. Գօնչէվ բեմ ելնելով ըսաւ թէ օրակարգն է ընտրութիւն Իշխանին Պուլկարիոյ, որուն համար ինք կ՚առաջարկէ Սաքս-Քօպուրկ-Կօթայի Իշխանն, աւստրացի տեղակալ. Պ. Գօնչէվ բացատրութիւններ տուաւ ընտրելոյն ընտանեկան կապերուն վրայ, և խնդրեց ժողովէն ընտրել զնա միաձայնութեամբ։ Համայն ժողովն ոտք ելաւ, և հուրրաներով ու ծափահարութեամբք, հռչակեց Սաքս Քօպուրկի Իշխանը։ Նիստն յետաձգուեցաւ վաղուան, սպասելով Քօպուրկի Իշխանին պատասխանին, որուն անմիջապէս հաղորդուեցաւ ժողովոյն որոշումը։ Նստին բացումէն առաջ Երեսփոխանաց մէջ պտտցուցին Իշխանին մէկ լուսանկարն, հանդերձ նորա ստորագրութեամբ։ Երէկ իրիկուն, ժողովոյն մէկ գաղտնի գումարման մէջ, Խնամակալ Ստամպուլով բացատրեց վերջին ութ ամսոց մէջ հետեւուած քաղաքականութիւնն, և յայտնեց թէ ինչպէս Ալեքսանդր Իշխան չուզեր վերադառնալ ի Պուլկարիա։ Նախարար Ստոյլով եւս պատմեց Ալեքսանդր Իշխանի հետ կատարած բանակցութիւններն իւր ի Պուլկարիա վերադարձին նկատմամբ,—բանակցութիւնք որք ելք չունեցան։ Փափաք յայտնեց որ Խնամակալութիւնն եւ Նախարարութիւնն հաշտուելն յօգուտ երկրին։

—Դրնովա, 7 յունիս.

Երեսփոխանք աստ պիտի սպասեն Սաքս-Քօպուրկի Ֆէրտինանտ Իշխանին պաշտօնական պատասխանին։ Եթէ Իշխանն ի մօտոյ գայ Պուլկարիա, Երեսփոխանք նորա գալստեան պիտի սպասեն ի Դրնովա, երդման արարողութիւնը կատարել տալու համար նմա։ Իսկ եթէ Իշխանը փափաք յայտնէ այցել եւրոպական Արքունեաց՝ Պուլկարիա գալէն առաջ, ժողովը պիտի յետաձգուի ցվերադարձ նորա։—Ահաւասիկ Ազգային Մեծ ժողովոյն կողմէ առ Քօպուրկի Իշխանն ղրկուած հեռագիրը.

«Բարձրապատիւ Տէր,

«Ազգային Մեծ ժողովոյ Երեսփոխանք, խորապէս համոզուած բարձր ձիրքերուն որովք նշանաւոր կը հանդիսանայ Ձեր արքայական Բարձրութեան անձն, և գնահատելով ջերմ համակրանքը զոր կը տածէք պուլկարական դատին, այսօր հրապարակային նիստի մէջ, հանդիսապէս և միաձայն հռչակեցին զՁերդ արքայական Բարձրութիւն իբրեւ Իշխան Պուլկարիոյ։ Մատուցանելով Ազգային Մեծ ժողովոյն խոնարհագոյն շնորհակալութիւնները, թարգման կը հանդիսանամ ջերմեռանդն մաղթանաց զորս Երեսփոխանք և բոլոր ազգը կ՚ընեն, որպէս զի Ձեր Բարձրութիւն ըստ կարի շուտ գայ ի Պուլկարիա, իբրեւ Իշխան այն ժողովրդեան որ անխախտելի հաւատք մ՚ունի թէ Ձեր արքայական Բարձրութիւն իւր ազնիւ եւ թանկագին կեանքը պիտի նուիրէ պուլկար ազգին զարգացման, ազատութեան ու մեծութեան։»

Նախագահ Երեսփոխանութեան
ԹՕՆՉԷՎ

—Դրնովա, 7 յուլիս.

Կ. Պոլսոյ Ջանքովեան պուլկար գաղթականք, տեղւոյն պուլկար գործակալին ձեռօք, հաղորդեցին պուլկար կառավարութեան թէ իբրեւ Իշխան պիտի ընդունին Մեծ Սօպրանյէէն ընտրուելիք Իշխանը։ Խնամակալութիւնն ու Նախարարութիւնն իւր ընտրութեան առթիւ խնդակցութեան հեռագիր մ՚ուղղեցին առ Քօպուրկի Իշխանն։

—Պետերսպուրկ, 7 յուլիս.

Նօվօյէ Վրէմեա կ՚ըսէ թէ Ռուսիա չը պիտի ճանչէ Ֆէրտինանտ Իշխանին ընտրութիւնն, և մինչեւ իսկ կարելի է որ ցարդ հետեւած սպասողական ընթացքը թողլով գործօն ընթացք մը բռնէ։ «Քօպուրկի Իշխանը պէտք է աչքի առջեւ բերէ աւստրացի Իշխան Մաքսիմիլիէնի վիճակն, որ իբրեւ Կայսր Մեքսիկա տարուեցաւ, և հոն քաղաքային պատերազմի մը զոհ գնաց, վրայ տալով իւր կեանքը։»

—Քօպուրկ, 8 յուլիս.

«Քօպուրկի Լրագիրը» կ՚ըսէ թէ Քօպուրկեան Տան պետին և Գերմանիոյ Կայսեր հաւանութիւնք հարկաւոր են որպէս զի Ֆէրտինանտ Իշխան կարենայ ընդունիլ պուլկարական Թագը։

—Դրնովա, 8 յուլիս.

Նիքօլայէվ գնդապետը շրջաբերական հեռագրաւ ծանոյց բանակին թէ Քօպուրկի Իշխանը կ՚ընդունի գալ ի Պուլկարիա իբրեւ Վեհապետ։

—Սօֆիա, 8 յուլիս.

Ի Դրնովա, իմացուելուն պէս թէ Քօպուրկի Իշխանն ընդուներ է, քաղաքը դրօշներով զարդարեցաւ յանկարծ։ Գաւառներէն կը ծանուցուի թէ մեծ խնդութիւն կը տիրէ ամենուրեք։ Սօֆիա քաղաքն իւր խնդակցութիւններն հեռագրեց առ Իշխանն։ Իրիկունը, լուսավառութիւն։

—Բեռլին, 8 յուլիս.

Պետերպուրկէ կը հեռագրուի թէ Ռուսիա Դրնովայի ժողովը նկատելով ապօրէն, կը մերժէ ճանչել Քօպուրկի Իշխանին ընտրութիւնն, և չի կարծեր իսկ թէ միւս Տէրութիւնք լրջօրէն ի նկատ առնուն դայս ընտրութիւն։—Պետերպուրկէ ուրիշ հեռագիր մը կը յարէ թէ Քօպուրկի Իշխանին ընտրութեան լուրջ կարեւորութիւն չպիտի տան միւս Տէրութիւնք. զի Իշխանը խնամութիւն ունի Աւստրիոյ Կայսերական գերդաստանին հետ, արգիլեալ պարագայ մը՝ Պերլինի Դաշնագրոյն համեմատ։

⁂

Սօֆիա, 5 յուլիս.

Մեծ Սօպրանյէն, այսօր լսելէ յետոյ Սօպրանյէին Նախորդ Նստաշրջանին համեմատ յեւրոպա ղրկուած պատուիրակաց տեղեկագիրը, փափաք յայտնեց որ Կառավարութիւնն, յանուն Ազգային Երեսփոխանութեան, շնորհակալութիւն յայտնէ այն Մեծ Տէրութեանց որք ընդունած են իւր պատուիրակութիւն։ Տեղեկաբեր Պ. Քալչէվ ծանոյց եւրոպական կառավարութեանց ու ժողովրդոց համակրանքը Պուլկարիոյ համար, մասնաւորապէս շնորհակալութիւն յայտնեց Բ. Դրան բարեացակամ ընթացքին համար, և իմացնելէ յետոյ թէ ընտրելի մը գտնուած է, նշանակեց Պուլկարիոյ, Սերպիոյ և Յունաստանի շահուց համերաշխութիւնը։

Ընդդիմադիր Երեսփոխան մը դիտել տուաւ թէ սոյն պատուիրակութեան ձեռք բերած արդիւնքը շատ նպաստաւոր չէր. զի պատուիրակութիւնն ո՛չ ուրեք պաշտօնապէս ընդունուած է։ Նախարար Ստոյլով պատասխանեց թէ պատուիրակք կէսպաշտօնապէս ընդունուած են. զի Պուլկարիա հարկատու Պետութիւն մ՚է, բայց ասով չի տարբերիր կացութիւնը։

—Սօֆիա, 7 յուլիս.

Սօպրանյէի Նախագահ Պ. Գօնչէվ Դրնովայէ սա հեռագիրն ուղղեց առ Պ. Նաչեւիչ, արտաքին գործոց նախարար, ի Սօֆիա.

«Այսօր Սօպրանյէին առջեւ կարդացուեցաւ պատուիրակաց տեղեկագիրն, որք անցեալ տարի ղրկուած էին Մեծ Տէրութեանց քով Սօպրանյէին անդամք, զգածեալ ջերմ համակրանքէն զոր Տէրութիւնք ցոյց տուած են պուլկար ժողովրդեան համար, ինչպէս կ՚երեւի իւր պատուիրակաց գտած սիրալիր և փայլուն ընդունելութենէն, միաձայնութեամբ որոշեցին պուլկար ժողովրդեան անկեղծագոյն երախտագիտութիւնն յայտնել այն ազգաց և Կառավարութեանց որք այս առթիւ ապացուցին իրենց համակրանքը մեր հայրենեաց համար։ Կ՚աղաչեմ զձեզ հաղորդել զայս որոշում այդ Տէրութեանց ներկայացուցիչներուն ի Սօֆիա, խնդրելով որ մատուցանեն իրենց Կառավարութեանց։»

⁂

Դրնովա, 6 յուլիս.

Նախարարապետ (այժմ հրաժարեալ) Պ. Ռատոսլաւով, իրեն և Խնամակալներուն միջեւ կեցած գժտութեանց նկատմամբ Սօպրանյէէն մէկ պատուիրակութեան հարցմանց պատասխանելով, ըսաւ թէ Խնամակալք կ՚ուզեն վատնել Կառավարական Գանձուն դրամն առանց ո՛ և է համարատուութեան։ Նախարարապետը կը պարսաւէ նաեւ Խնամակալներն այն պատճառաւ որ չեն ուզեր իրենց քով Նախարարներ ունենալ, այլ անձնուէր ծառաներ որք անվէճ գործադրեն անոնց հրամանները։ Կ՚ըսուի թէ Պ. Զախարի Ստոյանովի վրայ ծանր կասկածներ կան, և կ՚ամբաստանուի թէ Խնամակալներէն մեծաքանակ գումարներ առած է, միջնորդութեամբ արտաքին գործոց նախարար Պ. Նաչեւիչի։ Նոյն ամբաստանութիւն ընդդէմ Պ. Բեգքովի, խմբագրին Ազատ Պուլկարիա անուն թերթին, որ ի դատ պիտի կոչուի Սօֆիայի և համայն Պուլկարիոյ մէջ տարածել ուզելուն համար յօդուած մը, որով Պ. Ռատոսլաւով կը հրաւիրուէր հրաժարիլ նախարարութենէ, որովհետեւ Պ. Գօնչէվի ընտրութիւնն ի նախագահութիւն մեծ Սօպրանյէին պարսաւ մ՚է եղեր ընդդէմ Նախարարապետին։ Պ. Նաչեւիչ փորձեց, բայց ի զուր, պաշտպանել զՊ. Բեգքով, որուն դէմ ոստիկանութեան վերատեսուչը միջոցներ ձեռք առնուլ հարկադրեցաւ։

—Ֆրանքֆուրթ, 8 յուլիս.

Ֆրանքֆուրթեր Զայթունկ կ՚ըսէ թէ Քօպուրկի Իշխանին ընտրութիւնը Սըր Ուիլիըմ Հուայթի գործն է։

Պօլա, 6 յուլիս.

Այսօր տեղի ունեցաւ ի ծով իջեցումն Գրոնփրինց Ռուտոլֆ Իշխան անուն զրահաւորին, ի ներկայութեան Կայսեր, Արքիդքսըհիին և Մարիա Թերեզա Արքիդքսըհիին, որ իբրեւ «կնքամայր» զրահաւորին, բացակայ Կայսրուհւոյն կը փոխանորդէր։ Պատասխանելով ծովակալ Պառոն ֆոն Ստերնեկի բանախօսութեան, Կայսրն յիշեցուց այս հանդիսին առաջ կարեւորութիւնը նաւատորմին համար։ Մաղթեց որ նոր զրահաւորն յաղթանակներ տանի, և ապա նամակ մ՚ուղղելով առ ծովակալն, շնորհակալութիւն յայտնեց բովանդակ նաւատորմին։

—Լայփցիկ, 8 յունիս.

Բարձրագոյն Ատեանն ի հաշիւ Ֆրանսայի լրտեսութիւն ընողներուն դատաստանը վերջացնելով, վեց տարի չրթայակապ աշխատութեան դատապարտեց զՔլայն, և հինգ տարի նոյն պատժոյն դատապարտեց զԳրէպէրդ։

—Պելկրատ, 8 յուլիս.

Միլան Թագաւորը դեռ երէկ վերադարձաւ Պելկրատ, և ընդունեցաւ նախարարաց և աւստրական գործակալին կողմէ։ Վիէնէր Ալկ. Զայթունկ հեռագիր մը կը հրատարակէ՝ ծանուցանող թէ Միլան Թագաւորը, Պելկրատ հասնելուն պէս, հեռագրեր է ի Քարլսպատ առ Պ. Նիքօլա Քրիստիչ՝ ըստ կարի շուտով Սերպիա վերադառնալ, Պ. Ռիստիչի յաջորդելու համար։

—Պեշթ, 9 յուլիս.

Պեշթի Զայթունկ կը ծանուցանէ թէ ի մօտոյ կատարելապէս պիտի հաշտուին Նաթալի Թագուհին և Միլան Թագաւորն։ Այս հաշտութեան արդիւնք է եղեր Զարին և Ֆրանց Յովսէփ Կայսեր խորհրդոց, ինչպէս և Պ. Ռիստիչի ջանից։

—Բարիզ, 5 յուլիս.

Պ. Ռուվիէի Նախարարութիւնն Երեսփոխանական ժողովոյն մատոյց հաւասարակշռեալ Նմացոյց մը, 130 միլիոն փր. ի խնայողութեամբք։

—Երեսփ. ժողովն ընդունեց եռամեայ ընդհանուր զինուորական ծառայութեան սկզբունքը։

«ՌՈՒՍ ԱԶԳՈՒԹԻՒՆ»

Թան լրագիրն իւր մէկ վերջին թուով հետեւեալը կը հրատարակէ.

«Սըր Չարլզ Տիլը «Եւրոպա» յուլ. 1887» խորագրով մէկ հատորի մէջ ամփոփեց այն վեց ընդարձակ յօդուածները զորս վերջերս հրատարակած էր Ֆօրթնայթլի Րէվիւ հանդիսին մէջ, և որոց երեքը, Գերմանիոյ, Ֆրանսայի և Աւստրիոյ վերաբերեալներն, թարգմանուած են ֆրանսերէն Նուվէլ Րէվիւ հանդիսին մէջ. Միւս երեքը կը վերաբերին Ռուսիոյ, Իտալիոյ և Անգլիոյ. Մեծ Տէրութեանց բարոյական, իմացական և զինուորական ոյժերուն այս համեմատական ուսումնասիրութեան մէջ, Ռուսիոյ վերաբերող մասը մեզ համար ունի յատուկ կարեւորութիւն մը. զի ֆրանսացի ժողովրդեան մէջ շատ մը նախապաշարմունք կը տիրեն ռուս կառավարութեան և ռուս ժողովրդեան վրայ, ի մասին մանաւանդ այդ աշխարհին Պետութեան ներքին կազմութեան, զոր համասեռութենէ զուրկ կ՚ենթադրենք։ Այդ չէ անգլիացի հրապարակագրին կարծիքը։ Նորա գաղափարն է թէ, Ռուսիա, եւրոպեան Տէրութեանց մէջ, ամենէն աւելի համասեռ ժողովուրդն ունեցող Տէրութիւնն է. Մեծ-Ռուսք կը խօսին նոյն լեզուն, առանց գաւառաբարբառներու խառնուրդի, և նոյնչափ բազմաթիւ են որչափ ճշմարիտ Գերմանք ի Գերմանիա։ Այս զուտ մոսքովեան ցեղին վրայ բարդուած են ուրիշ ցեղեր Ռուսաց, որք Մեծ-Ռուսաց հետ շատ մը սերտ կապեր ունին, մանաւանդ տասն և չորս միլիոն Փոքր-Ռուսներ, որոցմէ կը հայթայթուին կայսերական պահապան զօրաց լաւագոյնք։ Պէտք չէ խաբուիլ կարծելով թէ այլ եւ այլ ցեղերուն ռուսական դրօշի ներքեւ համախմբումը կը վնասէ ազգային բանակին միութեան ու յարակցութեան։ Անտարակոյս, Զարերուն Կայսրութեան մէջ համախմբեալ են լեզուաւ, կրօնիւ և սովորութեամբք տարբեր շատ ժողովուրդներ։ Բայց այս այլազան և հետաքրքրաշարժ ժողովուրդք, հիւսիսային Սիպերիոյ Սամոյէտներէն մինչեւ Աժտէրխանի դեղին Քալմուքներն և Բագուի Թաթարները, լուծիչ տարր մը չեն ռուս Տէրութեան մէջ, որոյ մասը կը կազմեն, և որ անոնցմէ դուրս կը պարունակէ վաթսուն միլիոն ռուս հպատակներ, նոյն ռուս լեզուն խօսող։

«Եթէ թուոյ տեսակէտով ռուս ազգին Չինացիներէ զատ ուրիշ ամեն ազգի վրայ գերազանցութիւնն անժխտելի է, ռուս ազգն ուրիշ ամեն եւրոպական Տէրութենէ աւելի զօրեղ է կրօնային և հայրենասիրական տեսակէտով։ Այս մասին Միացեալ Նահանգները միայն կարող են մրցիլ ռուս ազգին դէմ. Սխալ է անոնց կարծիքն որք Ոչնչականութիւնը վտանգ մը կը համարին ռուս Կայսրութեան, որոյ ո՛չ միայն յարձակողական, այլ և պաշտպանողական ոյժը կը տկարացնէ եղեր։ Գերմանիա և Աւստրիա աւելի տեղի ունին երկնչելու ընկերվարական յուզումէն քան Ռուսիա՝ Ոչնչականաց դաւադրութիւններէն։ Եւ իրօք, ռուս ազգն ամեն բանէ առաջ հայրենասէր է։ Զոհողութեան ոգին մինչեւ կամաւոր անձնազոհողութիւն յառաջ կը տարուի Ռուսիոյ մէջ աւելի քան ուրիշ ո՛ և է երկրի մէջ։ Զարին հպատակաց մէջ չկայ ոմն, որ մանր նոյն հետամն աչքը չառնու, եթէ իւր կենաց զոհովը կարենայ օգտակար լինել ազգային դատին։ Պիտի ըսուի գուցէ թէ բարբարոսութեան հետք մ՚է այդ. բայց բարբարոսական լինի թէ ոչ, զգացում մ՚է այդ զոր ի հաշիւ պարտինք առնուլ եւրոպեան քաղաքականութեան մէջ։

«Ոմանք կը կարծեն թէ Բօլոնիա տկարութեան աղբիւր մ՚է ռուս Կայսրութեան համար։ Սըր Չարլզ Տիլը այդպէս չի կարծեր. կ՚ըսէ թէ Բօլոնիա մեռած է 1863ին, և երբեք չպիտի վերակենդանանայ։ Սըր Չարլզի կարծեօք, որուն իրաւունք տալ կը թուի պատմութիւնը, լեհ ազնուականութիւնն է միայն որ ժառանգական թշնամին եղաւ Ռուսիոյ, մինչ լեհ ժողովուրդն յաճախ Ռուսիոյ հետ համընթաց քալեց, և այս է պատճառն որ Բօլոնիա չապստամբեցաւ Ղրիմու պատերազմին առթիւ։ Լեհ գիւղացւոց մեծամասնութիւնն այսօր շահուած է ռուս տիրապետութեան կողմն, որով ապստամբութեանց դարագլուխն անդարձ փակուած է, և Աւստրիոյ-Հունգարիոյ սլաւ հպատակաց կողմէ ապստամբութիւն մը, Սըր Չարլզի կարծեօք, այսուհետեւ աւելի հաւանական է քան Լեհաց մէկ նոր ապստամբութիւնն ընդդէմ Զարին։

«Ուրեմն, կ՚ըսէ սոյն չաքեղ ուսումնասիրութեան հեղինակն, ո՛չ Բօլոնիա, ո՛չ պալդիկեան գաւառք, ո՛չ ալ Ոչնչականութիւն տկարութեան աղբիւրներ չեն Ռուսիոյ։ Բարձրագոյն և միջին դասերուն մէջ մտային բաւական մշակութեան պակասութիւնն է Ռուսիոյ տկարագոյն կողմն։ Ի՛նչ մեծ հակապատկեր մը կայ ի մէջ ռուս գիւղացւոյն պարզ բարեպաշտութեան, որուն համար մեն մի ճաշ սուրբ հաղորդութեան մէկ տօնախմբութիւնն է, և նոյն գիւղացւոյն գինովութեան և վայրագութեան։ Այլ ո՛րչափ աւելի մեծ հակապատկեր կայ ի մէջ սոյն ժողովրդեան բարեպաշտութեան և բարձր դասուց խորին սկեպտիկեանութեան, թէ՛ կրօնային ու թէ քաղաքական սկեպտիկեանութեան։ Ահա՛ ռուս Տէրութեան տկար կէտը։ Դարձեալ, երբեմն ուրիշ հետեւանք մը բացարձակ Ինքնակալութեան, տկարութեան պատճառ մը սա է թէ ռուս Կառավարութիւնն եւրոպեան բոլոր Կառավարութեանց մէջ ամենէն նուազ իրազեկը, նուազ ուսեալն է. Զարն իւր տրամադրութեան ներքեւ ունի բարձր ար-

---

—)(25)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՖԷՕՅԷԷ
(ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ)

ՏԱՐՓԱՆՔ ՖԻԼԻԲԻ

—Ձեզ անհանգիստ չե՞մ ըներ, մօրաքոյր,—կ՚ըսէր անոնց մէջ տեղ բազմելով,—որովհետեւ մօրաքոյր կը կոչէր զտիկին տը Գալիս անուշ սասցուածքով մը զոր նմա պատուիրած էր իւր հայրն. այլ նենգամէտ եղանակ մ՚ունէր «մօրաքոյր» ըսելու,—որ արտասովոր ծերութեան եւ պառաւութեան հանգամանք մը կու տար այդ բառին։

Խաղվեալ մանկամարդ աղջկան պատուաւորական խնամքներէն, չարչարեալ մարքիզուհւոյն կասկածոտ անվստահութենէն, եւս առաւել չարչարեալ իւր տարփանքէն, որում հաղորդակից չէր այլ եւս, Ֆիլիբ յայնժամ մտաւ նոր շրջանի մը մէջ ուր վշտերն, ամօթն եւ վտանգներն անհնարին սաստկութեան մը հասած էին։

Օր մը, տիկին տը Գալիս, օրիորդ Գլօդիլտի յանդուգն ստնձգութիւններէն զայրացած, պարտ անձին համարեց ամուսնոյն զեկուցանել իւր աղջկան անպատշաճ վարմունքը։

—Կը հաւաստեմ ձեզ, ըսաւ, թէ շատ ծաղրելի ընթացք մը ունի Ֆիլիբ տը Պուավիլիէի հետ, այն աստիճան որ արտնեղութիւն կ՚զգամ։

—Ֆիլի՞բ ինչպէս կը վարուի, հարցուց Պ. տը Գալիս։

—Ո՛հ, շատ լաւ, շատ զգուշութեամբ։

—Եւ իրօք կը կարծէ՞ք թէ Գլօդիլտ քիչ մը կը սիրէ զնա։

—Չեմ գիտեր թէ կը սիրէ։ անգլիական կրթութիւն մ՚առած է, եւ երիտասարդաց հետ ունեցած ընտանի ձեւերը բացարձակ նշանակութիւն մը չունին, սակայն անպատշաճ են մեր մէջ։

—Եթէ այդպէս է, մտիկ ըրէք ինձ, սիրելիս, ըսաւ Պ. տը Գալիս, շատ հրճուեցայ ձեր տուած լուրէն, որովհետեւ ի վաղուց հետէ իմ հաստատ գաղափարս է ամուսնացնել այդ երկու երիտասարդներն։

—Ա՜հ, ըսաւ մարքիզուհին։

—Հարստութեան տեսակէտով,—շարունակեց Պ. տը Գալիս,—անշուշտ անյաջող ամուսնութիւն մ՚է այս Ֆիլիբի համար. Գլօդիլտ մէկ միլիոն հինգ հարիւր հազար Ֆրանք օժիտ պիտի բերէ. պատկառելի գումար մ՚է այս. Պուավիլիէներն ալ ընտրելագոյն ընտանիք մ՚են. երիտասարդն ինձ մատուցած է ծառայութիւն մը զոր յաւէտ չպիտի մոռնամ։ Բաց յայսմանէ, երկու տարիէ ի վեր ճանչցայ զնա և աղջկանս համար լաւագոյն ամուսնոյ մը չեմ բաղձար։ Հիմա... գիտեմ թէ Ֆիլիբ շատ վեհերոտ է, և բնաւ չպիտի համարձակի այս տեսակ խնդրանք մ՚ուղղել ինձ...։ Ըստ իս, կարելի է անկեղծօրէն վարուիլ այդ տեսակ տղու մը հետ։ Ուստի ես պիտի ուղղեմ խնդրանքը։

—Դժբաղդութիւնն այն է որ, ըսաւ մարքիզուհին թեթեւապէս պատռելով յօնքերը, պիտի մերժէ։

—Ինչո՞ւ. Անտեղի է այդ. Գլօդիլտ շատ սիրուն է... ագահչելի օժիտ մ՚ունի... խենդութիւն կը լինի մերժելը...։ Միայն թէ թաքուն սէր մը չունենայ այլուր, եւ՝ որչափ գիտեմ՝ չունի։

—Կը սխալիք, ըսաւ մարքիզուհին ժպտելով, ունի։

—Ո՞ւր... մե՞ր ընկերութեան մէջ։

—Ոչ,—գաւառին մէջ... հօրեղբօրդուստր մը։

—Հօրեղբօրդո՞ւստր մը։ Ադոր խօսքն ըրած չէ ինձ։

—Անշուշտ ոչ. այրերն յարմար չեն այդ տեսակ խոստովանութեանց. սակայն, ես, ես գիտեմ նորա գաղտնիքներն։ Հօրեղբօրդուստր մ՚ունի... օրիորդ տը Լա Ռօշ-Խամէլ, զոր կը սիրէ անդստին ի տղայ տիոց...։ Իւր վերջին ուղեւորութեան առեն կերպիւ իւրք նշանուեր են. կը կարծեմ իսկ թէ ամուսնութեան թուականն ալ որոշուած է։

—Ա՜հ, ի՛նչ արտնեղութիւն։ Այդ մասին լիուլի տեղեկութիւն առէք, սիրելիս։ Արդէն այս գիշեր անշուշտ պիտի տեսնեմ զինք ակումբին մէջ...։ Պիտի քաշքշեմ ամուսնութիւնը... տեսնենք ի՛նչ տեսակ բան մ՚է այդ։

Մարքիզը քանի մը խօսքեր եւս մրմնջեց դժկամակութեամբ եւ դուրս ելաւ։

Կէս ժամ յետոյ, Ֆիլիբ տը Պուավիլիէ երկտող մը կ՚առնէր տիկին տը Գալիսէ եւ այլութեամբ կը կարդար անդ սա բառերը.

«Ամուսնացէք ձեր հօրեղբօրդստեր հետ։—Հարկ անհրաժեշտ է։—Սուտ մ՛ հանէք գլուխ։»

Այս տարօրինակ հրաման թէեւ անբացատրելի խռովութիւն մը պատճառեց նորա գաղափարաց, սակայն երիտասարդը կռահեց ճշմարտութիւնն, թէեւ չփոխ կերպիւ։ Գէթ կասկածեցաւ թէ մարքիզուհին, իւր նախանձընդդէմ գրգռութեան մէջ, այդ յուսահատ միջոցին դիմած էր՝ հեռացնելու համար զինքն իւր ուղջուէն...։ Թերեւս այդ մեծագոյն սիրտը նախամեծար կը համարէր ինքն իսկ հրաժարիլ իւր տարփանքէն, քան տեսնել իւր տարփանքն ոսոխի մը մրցութեան և սպառնալեաց ներքեւ որում հարկադրեալ էր հանդուրժել։—Երիտասարդն յանհուն հրճուեցաւ այդ մտածութեամբ։ Ի՛նչ, առանց նենգութեան, առանց ամօթի, առանց աղախարշանքի պիտի ազատէ՞ր այդ անիծեալ լուծէն, վերստին տէ՞ր պիտի լինէր իւր անկախութեան, խաղաղութեան, ազատութեան, դարձեալ իշխա՞ն պիտի դառնար իւր կենաց եւ պիտի կարենա՞ր նուիրել զայն Ժաննի։

Տենդոտ անհամբերութեամբ սպասեց այն ժամուն յորում Պ. տը Գալիս սովոր էր ակումբ երթալ, եւ վազեց մարքիզուհւոյն տունը գնաց։ Տիկին տը Գալիս, ի նախազգուշութիւն նորա այցելութեան, զԳլօդիլտ Օբերան ղրկած էր տիկին տը Լիւրէնէի հետ։ Ֆիլիբի ընդ առաջ ելաւ, ձեռները բռնեց, եւ կանացի զօրով եւ անուշութեան չեչտով մը որ սովորական չէր իրեն.

—Ներողութիւն կը խնդրեմ, ըսաւ. Մեծ զոհողութիւն մը կը պահանջեմ ձեզմէ... բայց ի՛նչ ընեմ...։ Երկու խօսքով ըսեմ թէ Պ. տը Գալիս կ՚ուզէր զձեզ ամուսնացնել Գլօդիլտի հետ... Նորա կասկածներն յարուցանելն աչքս առնլով, հարկ եղաւ ըսել թէ ուրիշի խօսք տուած էիք և այդ ուրիշին անունը տալ...։ Ձեր հօրեղբօրդուստրը միտքս ինկաւ... եւ անոր անունը տուի...։ Նա է եղեր թէ ուրիշ մը, հոգ չէ... կամ մանաւանդ, անկեղծօրէն խօսելով, նախամեծար կը համարիմ զնա... գէթ չպիտի նախանձիմ իմէ... խե՛ղճ աղջիկ։

Ֆիլիբ զգաց թէ գործերն յուսացածին չափ լաւ չէին երթար։ Սարսուռ մը անցաւ երակացը մէջէն։

—Կը ներէք, ըսաւ, ի՞նչ կերպիւ կ՚ըմբռնէք այս գործը։

—Տէ՛ր Աստուած, այնպէս ինչպէս որ է...։ Ամուսնանալնուդ պէս, կուգաք Բարիզ կը հաստատուիք նորա հետ եւ ինձ կը ներկայացնէք։

Ֆիլիբ վայրկ մը ժպտեց ինքզինքն՝ աչքերը խոնարհեցուցած. յետոյ, վեր առնլով գլուխ.

—Այդ տեսակ բան չեմ ըներ, ըսաւ։

—Չէ՞ք ըներ։

—Ոչ։ Չեմ ամուսնանար ո և է կնոջ հետ մտքիս մէջ կանխաւ ունենալով այդ չարաչուտ երկդիմութիւնը։

—Հապա ի՞մ ըրածս ի՞նչ է, ըսաւ մարքիզուհին։ Արդեօք կը կարծէք թէ ձեզնէ աւելի՞ կը սիրեմ ապրիլ երկդիմութեան մէջ... եւ սակայն մինչեւ վիզս թաղուած եմ ատոր մէջ։—Օ՛ն, այդ տեսակ փաստեր պէտք չեն, բարեկամս...։ Ըսէ՛ք թէ ձեր հօրեղբօրդուստրը սակաւ կ՚ազդէ ձեզ,—թէ զոհողութիւնը վեր է ձեր ոյժերէն... Թող այդպէս լինի... սակայն սպաչով եղիք ըսածիս վրայ,—կորսուած եմ ես... եթէ գլխս սուտ հանէք, ամուսինս ամեն բան կը հասկնայ։

Ֆիլիբ խորհեցաւ քանի մը վայրկեան, յետոյ վարանոտ ձայնով մ՚ըսաւ, նման մարդու մը որ քայլը կը դնէ վտանգաւոր գետնի մը վրայ.

—Բայց... երբ առենօք այդ ամուսնութեան խօսքը կը լինէր հօրեղբօրդստերս եւ իմ միջեւ... գաւառին մէջ բնակութիւնը գլխաւոր պայմաններէն մին էր... եւ շատ կարելի է որ ընտանիքը մինչեւ հիմա պնդէ այդ պայմանին վրայ։

—Անկարելի՛ է այդ, ըսաւ մարքիզուհին։—Մնաց որ, այդ պահանջումն անհեթեթ է, մանաւանդ հիմա որ դիրք մ՚ունիք Բարիզի մէջ։

Յետոյ, յանկարծ, կանգնելով թախարդն, եւ Ֆիլիբի վրայ յառելով իւր հրացայտ աչքերը.

—Բայց... ձեր հօրեղբօրդուստրն ըսածնուդ չափ տգե՞ղ է։

—Աւա՜ղ, այո, պատասխանեց Ֆիլիբ։

—Լաւ ուրեմն, բարեկամս... իմ գեղեցկութիւնս չը՞ բաւեր ձեզ։

(Շարունակելի)

ժանեաց տէր մի քանի մարդիկ զօրս կրնայ գործածել, բայց անոնք մի կողմ նետուած են, կամ կը ծերանան։ Ցարին խորհրդականաց այս անբաւականութիւն սքանչելապէս կը յարմարի Պիզմարք Իշխանին։ Օտար երկրաց մէջ պատահած բաներու մասին տգիտութեամբ ազգ մը ստորին գիրքի մը կ'ենթարկի բաղդատմամբ առաւել իբաշէկ ազգաց։ Այս տգիտութիւն, դժբախտաբար, միայն Ռուսիոյ յատուկ չէ։ Ո՞չ ապաքէն մեք եւս այդ մասին մեծ պակասութիւններ ունինք», կը հարցունէ Թ., ակնարկելով ֆրանսացի ժողովրդեան մեծագոյն մասին տգիտութիւնն ի մասին արտաքին քաղաքականութեան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿՐԿՆԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

ՇԱՀՊԱԶԵԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՖԷՆՏԻԻ

Ընթերցողք տեսան մեր երեկի Թերթով թէ Շահպազեան Կարապետ էֆ.ին բանադրումն ի՛նչպիսի դէպքերու հետեւանք եղած էր։ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և Խրիմեան Սրբազանի անձնական և պաշտօնական ամեն ջանքերէն զատ, որք չատ աշխատեցան ետ կեցնել զԿարապետ էֆ. ապօրէն կենակցութենէն, բարեկամք եւս անընդհատ ջանքեր ըրին։ Կը լսենք թէ չաբաթ գիշեր, Գատըգիւղի երեւելիք ոմանք, անձնական բարեկամք Կարապետ էֆ.ի, առաջնորդութեամբ գիւղին քարոզիչ Արժ. Տ. Եղիշէ վարդապետի, գիշերուան մինչեւ ժամ եօթն ու կէսը ջանացեր են համոզել զԿարապետ էֆ. ետ կենալու ապօրէն ամուսնութենէն, տեսակ մը յետս կոչման գիր մը ստորագրելով։ Այս ջանքեր տեղի ունեցեր են Կիւլլէնկեանց բնակարանին մէջ, ուր հրաւիրուեր է Կարապետ էֆ., որուն ապահովութիւն տրուեր է որ եթէ առաջարկեալ յետս կոչման գիրն ստորագրէ, ամեն միջոց ի գործ պիտի դրուի նոյն գիշեր Ս. Պատրիարք Հայրն համոզելու որ հետեւեալ աւուր Բանադրանքի մասին հակահրաման ղրկուի։ Բայց Կարապետ էֆ. անդրդուելի մնացեր է, յայտարարելով թէ իւր երկրորդ կնոջմէն՝ Ցուստիանէ Պետրոսեանէ՝ չի զատուիր։

Շահպազ Կարապետ էֆէնտիի Բանադրանաց գրոյն ընթերցման առթիւ, Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ եւս խուռն բազմութիւն մը կար։ Եկեղեցւոյն քարոզիչ Այվազեան Արժ. Ցովսէփ վարդապետ, ըստ հրահանգի Ազգ. Պատրիարքարանի, բանադրանաց գիրն ընթեռնլէ յետոյ, քարոզ մը խօսելով, բացատրեց բանադրանքին էութիւնը, ըսելով թէ նորա տրամադրած պատիժը բանաւոր է և համաձայն հաւատացելոց օգտին։

Արժ. քարոզիչը ցոյց տուաւ ապա թէ, ըստ քրիստոնէական օրինաց, առն և կնոջ անբաժանելիութիւնն ո՛րչափ օգտակար և նպաստաւոր է մարդկային ընկերութեան, և թէ հակառակն ո՛րչափ վնասուց պատճառ կը լինի։ Եւ աւարտելով իւր խօսքն, յորդոր կարդաց ժողովրդեան որպէս զի չը թողուն իրենց նախնեաց ողջախոհ չաւիղն։

Աւասիկ Դատական և Կրօնական գործոց Վսեմ. Նախարարին կողմէ ի Պատրիարքարան ուղղեալ պաշտօնագիրն, որուն կցուած է Շահպազ Կարապետ էֆէնտիի խնդրագիրն, ինչպէս նաև Խառն Ժողովոյ պատասխանագիրն զոր յիշեցինք երէկ։

ՊԱՇՏՕՆԱԳԻՐ ՃԷՎՏԷՏ ՓԱՇԱՅԻ

Էրմէնի Բաթրիքլիկի ճանիպը վալասընա

Րիւթպէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Մահքէմէի Թիճարէթ ազասընտան Սամաթիըլու Շահպազ էֆէնտի հազրէթլէրինին Բաթրիքխանէի վալալէրի տէֆաթիրինտէն խամինին Թէրգինի Թալէպինէ տաիր վիրմիշ օլտուղլարը միւզաքէրէ լէֆֆէն իրսալ սավպի վալալէրինէ գըլընմաղլա իճրաի իճապը խուսուսընա հիմմէթ պույրուլմասը սիեագընտա Թէզքէրէի սէնավէրի Թերգիմ գըլընտը էֆէնտիմ։

(Մահալի իմզա)

Նազըրը Ատլիյէ վէ Մէզահիպ

ՃԷՎՏԷՏ

Ֆի 14 չէվվալ սէնէ 304

վէ ֆի 23 Հազիրան սէնէ 303

* * *

Ատլիյէ Նազըրը Տէվլէթլու ճանիպը ալիլէրինէ

Տէվլէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի

Պազը ահվալը ճիսմանիյէմին օրաճա ճիհէթը Թէզալլուգընը գաթ իթմէք մագսէտինէ մէպնի չիմտիյէ տէկին մէրպուտ պուլունտըղըմ Երմէնի Բաթրիքխանէսինին հիւքմինէ Թապի էֆրատ տէֆթէրլէրինտէն խամը աճիզանէմին Թէրգինին իսթիտա վէ օլ պապտէ Բաթրիքխանէի միւշարիւնիլէյհայէ Թէպլիղաթը լազըմէնին իճրասընը խամիրհամ հուքիմ օլպապտէ էմր ու ֆէրման հազրէթի մէն լէհիլ էմրինտիր։

(Մահալի իմզա)

ՇԱՀՊԱԶ

Ֆի 23 Հազիրան սէնէ 303

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱԳԻՐ ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

Ատլիյէ վէ Մէզահիպ Նազըրը Տէվլէթլու ճանիպը ալիսինէ.

Մարուզը Չաքէրանը Թէմնիհլէրի տիր քի.

Մահքէմէի Թիճարէթ ազասընտան Սամաթիըլու Շահպազ Կարապետ էֆէնտի հազրէթլէրինին պազը ահվալը ճիսմանիյէսինին Բաթրիքխանէյէ ճիհէթը Թէզալլուգընը գաթ իթմէք մագսէտինտէ պուլունտուղը պէյանըլէ Բաթրիքխանէ հիւքմինէ Թապի էֆրատ տէֆաթիրինտէն խամինին Թէրգինինի միւսաթէտէ Թալէպ իթմիշ օլտուղը խուսուսընըն կէօնտէրիլմէքլիկինի մուշիր վէ իճապընըն իճրասընը ամիր հավի Թէզքէրէի սամիլէրի մէալի Թաալիմ վէ Թէվգիր օլան 14 չէվվալ 304 Թարիխլի վէ 10 րագգամլու Թէզքէրէի ալիյէի հազրէթ նազարէթպէնահիլէրի մէֆհումը մալիւմ իլիթ աճիզանէմիզ օլմուշ վէ միւթալաալէ.

Միւսթաղնիի արզ ու պէյան օլտուղը ուզրէ մին էլ գատիմ Տէվլէթը Ալիյէի էպէտ միւտտէթ Թարաֆընտան Թէպսիս պույրուլմուշ օլան Թէշքիլաթ իթթիղաղընտա՝ Թէպաայի օսմանիյէտէն պուլունան խրիսթիյան էֆրատընըն մէնսուպ օլտուղլարը Բաթրիքխանէլէրինէ գաթըյէն իրթիպաթը օլմասընա մէպնի իրթիպաթը մէզքէզիլի Երմէնի Բաթրիքխանէսինին ճիսմանի վէ ռուհանի մէճլիսլէրինին Թէշքիլաթը իթթիսալընտա մէզքուր Բաթրիքխանէնին էֆրատը պուլունան Թէպաայի օսմանիյէտէն պիր քիմսէնին ճիհէթը մէզհէպիյէսի իթիպարիլէ Թէպտիլի մէզհէպ իթմէքսիզին Բաթրիքխանէտէն խուրուճը Թէճվիզ օլունամայաճաղը վէ մէզհէպինի Թէպտիլ իթմէքսիզին Բաթրիքխանէտէն Թէրգինի մէզքիւր էֆրատը Բաթրիքխանէ հիւքմինէ Թապի էֆրատ սըֆաթըլէ գալմասը Թապիի պուլունտուղը մէզքուր էֆրատ մէզքուր էֆէնտինին միւսթաղնիի Թալէպ իլէ իճապը մէզքուր Բաթրիքխանէյէ աիտ մէսայիլտէն օլտուղունտան վէ Շահպազ էֆէնտինին Թալէպը մէզքուր մէզհէպտէն խուրուճ իթմէքսիզին մէզհէպ վէ միլլէթինէ խարիճ Թէքլիֆլէրտէ պուլունտուղունտան իսթիտասընըն իսաֆը միւմքին օլամայաճաղը սըֆաթըլէ Թէզքէրէի ալիյէի հազրէթ նազարէթպէնահիլէրինին իատէսինէ մէպատէրէթ գըլընմըշ օլմաղլա օլ պապտէ էմր ու ֆէրման հազրէթի մէն լէհիլ էմրինտիր։

Մէօհր

Բաթրիգ հազրէթլէրի

Մէօհր	Մէօհր
Մէճլիսը Ճիսմանի	Մէճլիսը Ռուհանի

Ֆի 18 չէվվալ սէնէ 304

վէ 27 Հազիրան սէնէ 303

Մայրաքաղաքիս Ֆրանսերէն Թերթերէն Ֆար տիւ Բոսֆօր բաւական մանրամասնութիւններով պատմած էր երէկ Շահպազ էֆէնտիի կրկնամուսնութեան դէպքն և Բանադրանքն։ Ստամպուլ և Մէսսաժէ չատ համառօտիւ յիշած էին։ Իսկ Լ. Հէրալտ և Լը Թիւրք ոչինչ հրատարակած են դեռ այս դէպքին վրայ։

Ցոյն Թերթերէն Նէօլօկօս այսօր համառօտութիւն մը կը հրատարակէ Թիւրքի և Ֆառի տեղեկութեանց։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Կրօնական Ժողովս իւր չաբաթական նիստն ըրաւ երէկ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի։

1.—Ժողովս Ուսումնական Խորհրդոյ մէկ պաշտօնագրէն տեղեկանալով որ ազգային վարժարանաց տարեկան հարցաքննութիւնք սկսած են, իւր կողմէ կրօնի ուսմանց քննութեան ներկայ գտնուելու համար հետեւեալ քննիչները կարգեց։

Ամեն. Խրիմեան Սրբազան՝ Իւսկիւտար և Գատըգիւղ։

Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս Նարպէյ՝ Պէշիքթաշ։

Գեր. Վահրամ Եպիսկոպոս Մանկունի՝ Օրթագիւղ։

Գեր. Հմայեակ Եպիսկոպոս Դիմաքսեան՝ Գումգաբու, Եէնիգաբու, Կէտիկ փաշա և Մաքրիգիւղ։

Արժ. Ցակոբ Վարդապետ Աշոտ՝ Խասգիւղ և Էյուպ։

Արժ. Ներսէս Վարդապետ Արսլանեան՝ Բէրա։

Արժ. Ամբրոսիոս Վարդապետ Ռուբինեան՝ Պալատ և Գարակէօմրիւկ։

Արժ. Ցովսէփ Վարդապետ Այվազեան՝ Ղալաթիա։

Ժողովս միանգամայն յանձնարարեց Կրօն. տեսուչ Սարաճեան Արժ. Ցովսէփ վարդապետին որպէս զի չրջի բոլոր վարժարաններն և ներկայ գտնուի քննութեանց։

2. Կրօնական Արժ. Տեսուչը տեղեկութիւն տուած լինելով թէ Մէզպուրեան օրիորդաց վարժարանի մէջ կրօնի ուսումը խիստ լաւ կերպիւ կ'աւանդուի, Ժողովս որոշեց գոհունակութեան և չնորհակալեաց գիր մ'ուղղել նոյն վարժարանի Տեսչին։

3. Եգիպտոսի առաջնորդ Մխիթարեան Գեր. Խորէն եպիսկոպոսի պաշտօն յանձնուած էր Տիգրանակերտ երթալ իբրեւ այցելու հովիւ, սակայն Ն. Գերապատուութիւն հեռագրաւ ծանուցած լինելով թէ վիճակային ինչ ինչ կարեւոր գործոց պատճառաւ չէ կարող Տիգրանակերտ երթալ, Ժողովս որոշեց նոյն պաշտօնն յանձնել Արաբկիրու առաջնորդ Գեր. Եղիչէ Եպիսկոպոսին։ Ժողովոյ որոշումն անմիջապէս հեռագրաւ հաղորդուեցաւ Ն. Գերապատուութեան։

4. Ատանայի երաշտութեան և սովին պատճառաւ Ժողովս որոշեց անմիջապէս այդ կողմերը ղրկել Սսոյ միաբան Վեհապետեան Գեր. Մկրտիչ եպիսկոպոսն, որպէս զի տեղւոյն կուսակալին հետ միանալով ներկայ տագնապի պահուն դարման տանի տեղւոյն աղքատաց։

Ժողովս միանգամայն որոշեց իւր սոյն որոշումն հաղորդել Կիլիկիոյ Ամեն. Ս. Կաթողիկոսին։

Ժողովս զբաղեցաւ նաեւ կարգ մը ամուսնական եւ անհատական խնդիրներով։

Սինկափուրէն կը գրեն մեզ թէ տեղւոյն ծանօթ ազգայիններէն Մեծ. Պ. Գալստան Եդգարեան իւր մահկանացուն կնքեր է։

Կը խնդրուի մեզմէ ծանուցանել թէ Պէշիկթաշի Մաքրուհեան երկսեռ վարժարանի տարեկան հարցաքննութիւնք պիտի սկսին յառաջիկայ յուլիս 5 կիրակի օրէն և պիտի տեւեն մինչ յուլիս 13 երկուշաբթի օրն։

Մրցանակաբաշխութեան հանդէսն եւս տեղի պիտի ունենայ յուլիս 19 կիրակի, ժամը 7 ին, ի Ս. Եկեղեցւոյ Թաղին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ազգային Տնտես. Խորհրդոյ

Ազգային Վարչութեան Տնտեսական Խորհուրդը նկատելով որ զանազան հաստատութեանց նպաստելու նպատակաւ բաւական թուով գանձանակներ ի չրջաբերութեան կը գտնուին, և անոնցմէ ոմանք արտօնեալ չեն ի պաշտօնէ, ոմանց պայմանաժամը լրացած և պաշտօնական կնիքն եղծուած է և ոմանք յանձնուած են այնպիսեաց, որոց վարմունքն ու ընթացքը անհաճոյ հետեւանքներ կ'ունենան և մինչեւ իսկ կարեւոր ազգայնոց տրտունջմանց տեղի կուտան, արժան համարեց արգիլմանց ենթարկել այն գանձանակներն, որոց վրայ տպագիր պաշտօնական արտօնագիր չի գտնուիր, կնիքն եղծուած և կամ արտօնագրի պայմանաժամն լրացած է, և կամ յանձնուած են այն դասու անձանց, որք չունին վայելուչ հանգամանք և պարկեշտութիւն։

Հետեւաբար կը խնդրուի Պատուարժան Թաղ. Խորհուրդներէն և Արգոյ ազգայիններէն որ երբ տեսնեն ի չրջաբերութեան այնպիսի գանձանակներ, անխտիր գրաւեն զնոյն, և եթէ դժուարութեանց հանդիպին՝ հաճին գոնէ գանձանակին վըրայ նշանակուած հաստատութեան անունը երկտողիւ մը ծանուցանել Տնտեսական Խորհրդոյ։

Գրաւեալ և ի Պատրիարքարան յուղարկուած գանձանակի պարունակած արդեանց կէսն պիտի յանձնուի գրաւող Թաղի Ս. Եկեղեցւոյ անուան, իբր փոխարինութիւն գրաւման ծախուց։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆՔ

ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆՔ

Եվգաֆի Նախարարութեան հաշուեթից գանձման տնօրէնութիւնն հաշուեթից տնօրէնութեան հետ միանալով այդ պաշտօնը յանձնուեցաւ նոյն Նախարարութեան հաշուեթից տնօրէն Հազգը պէյի։

Եվգաֆի Նախարարութեան Մուհասէպէի տնօրէն անուանեցաւ նոյն Նախարարութեան վարչական ժողովոյ անդամ Ֆաիգ պէյ և նմա յաջորդեց Նորոգութեանց տնօրէն Ալի պէյ, որում յաջորդեց նաև նոյն Նախարարութեան դիւանատան տնօրէն Հաճի Օսման էֆէնտի։

Եանեայի Մէքթուպճի անուանեցաւ Տիգրանակերտի նախկին Մէքթուպճի Ահմէտ Գատրի էֆէնտի։

Սերասքերիոյ Մէքթուպճի անուանեցաւ Եանեայի Մէքթուպճի Ապտ-իւլ-Գատէր էֆէնտի։

Հանրօգուտ չինութեանց Նախարարութեան արուեստագէտ խորհրդական և խճուղեաց ու կամրջաց տնօրէն Պ. Կալան, միանգամայն արուեստագիտաց ժողովին նախագահ անուանեցաւ. իսկ խճուղեաց և կամրջաց տնօրէնութիւնն յանձնուեցաւ նախորդ առաջին քարտուղար Ֆիքրի էֆէնտիի։

Նոյն Նախարարութեան երկաթուղեաց տնօրէնի օգնական անուանեցաւ Մարկոսեան Աբամ էֆէնտի, որ միանգամայն կը պահէ իւր կեդրոնական Գոմիսէրի պաշտօնը։

Խճուղեաց և կամրջաց տնօրէնի օգնական անուանեցաւ Սելանիկի առաջին երկրաչափ Արսլանեան Գէորգ էֆէնտի։

Այս վերջին երկու պաշտօնեայք միանգամայն անդամ են Արուեստագիտաց ժողովին։

Երուսաղէմի նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Լազգըյէ գաւառակի նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Բէնեամին էֆէնտի և նմա յաջորդեց Իչ-իլ գաւառակի նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Թէվֆիգ էֆէնտի, որում յաջորդեց նաև Երուսաղէմի նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Ֆարս էֆէնտի։

Երրորդ կարգի Շեֆգաթ պատուանշան տրուեցաւ Վարժուհեաց վարժարանի աշակերտուհիներէն Ամինէ Հանըմի։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ծանուցուեցաւ թէ, Նախարարաց Խորհուրդն իւր նախընթաց աւուր նստին մէջ նկատողութեան առնլով Պուլկարիոյ Իշխանի ընտրութեան խնդիրն, որոշած էր այս մասին ընդհանուր ծանուցագիր մ'ուղղել Մեծ Տէրութեանց։ Արդ Նախարարաց Խորհուրդն իւր սոյն որոշումը պարունակող տեղեկագիրը Վեհ. Սուլթանին մատոյց, եւ Ն. Վեհափառութեան վաւերացումէն յետոյ պիտի ղրկուի Մեծ Տէրութեանց ուղղեալ չրջաբերականը։

—Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց Մոնիթէօրի, Բ. Դրան չրջաբերականը պիտի յայտնէ թէ Օսմ. կառավարութիւնը չկրնար ընդունիլ Քօպուրկի Իշխանին ընտրութիւնը ցորքան Եւրոպիոյ հաւանութիւնը չստանայ այն, որպէս կը պահանջէ Պէրլինի դաշնագիրն։ Բ. Դուռն այս ուղղութեան պիտի հետեւի ըստ որում չարունակ հոգ տարած է պուլկարական գործոց մասին իւր հետեւելիք ընթացքն յարմարցնելու Պէրլինի Դաշնագիրն ստորագրող տէրութեանց համաձայնութեան վրայ։

—Զրոյց կը չրջի թէ Գերմանիա հարկ դատեր է, ի սէր ընդհանուր խաղաղութեան պահպանման, իւր հաւանութիւնը մերժել Քօպուրկ Իշխանի ընտրութեան համար։

—Լ. Հէրըլտ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Պուլկարիոյ գործոց վրայ.

Ժամանակէ մ'իվեր Պ. Ռատոսլավոֆ և պատերազմական նախարար Նիքոլայէֆ գնդապետ համաձայն չէին խնամակալութեան հետ և կը խորհէին զինուորական դիկտատորութիւն մը հաստատել որ աղէտաբեր պիտի լինէր Պուլկարիոյ համար։ Այս պատճառաւ է որ Ֆէրտինանտ Իշխանին ընտրութենէն յետոյ, խնամակալք յայտնելով այս հակառակութիւններն և արդի պայմանաց մէջ երկիրը կառավարելու անհնարութիւնն, հրաժարական տուեին, այսպէս հարկադրելով Ժողովս ընտրել զիրենք կամ զՊ. Պ. Նիքոլայէֆ ու Ռատոսլավոֆ։ Սօպրանիէն ո՛չ միայն չընդունեց անոնց հրաժարականն, այլ և վըստահութեան քուէ տուաւ անոնց։

Այս քուէին վրայ, Պ. Ստամպուլոֆ հրաւիրեց Ռատոսլավոֆի նախարարութիւնն՝ հրաժարական տալ որ ընդունուեցաւ խնամակալաց կողմէ։ Դրնովային առնուած մասնաւոր հեռագիր մը որ կը հաղորդէ սոյն տեղեկութիւնները, կ'ըսէ թէ սպասելով նոր նախարարութեան մը կազմութեան, իւրաքանչիւր նախարարութիւն առժամապէս կը կառավարուի տնօրէնի մը ձեռամբ։ Նիքոլայէֆ գնդապետը որուն անունն ամենէն աղմուկ յարոյց, այլ եւս բնաւ ազդեցութիւն չունի բանակին վրայ յորմէ հետէ հրաժարական տուաւ։ Պուլկարական բանակը գեղեցիկ օրինակ մը տուաւ Ազգային ժողովոյ որոշմանց հնազանդութեան, վասն զի բնաւ մրմունջ մը չի յարոյց և պատրաստ կ'երեւի հնազանդիլ նորընտիր պետին զոր խնամակալութիւնը Սօպրանիէին հետ համաձայնութեամբ պիտի տայ իրեն։

Սօպրանիէի մէկ քանի անդամներէն կազմեալ պատգամաւորութիւն մը որոյ գլուխ կը գտնուի նախագահ Պ. Թոնչէֆ, այս կիւրակէ Տէրքբրուն (Աւստրիա) ուղեւորեցաւ ուր կը գտնուի Ֆէրտինանտ Իշխանը, նմա հաղորդելու համար իւր ընտրութեան տեղեկագիրն։

ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆ

ՍՈՒԼԹԱՆԻՑԷ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Կայսերական Լիսէի մրցանակաբաշխութեան հանդէսը մեծ չքով կատարուեցաւ երէկ վարժարանի պարտիզին մէջ, որ զարդարուած էր օսմանեան գոյնզգոյն դրօշակներով։ Մըրցանակաբաշխութեան յատկացեալ վայրին եւ վայելուչ կերպիւ զարդարուած էր ինչպէս նաեւ հրաւիրելոց յատուկ տեղն որոյ ճակատը կայր։ Թուղրան գրուած էր «Բատիշահըմ չօգ եաշա» գեղագիր վերտառութեամբ՝ չրջապատեալ զանազան զինանշաններով։ Պարտիզին մէկ կողմը կը գտնուէին զինուորական նուագածուաց խումբ մը եւ ոստիկանք ու ժանտարմայք կեցած էին վարժարանին մեծ դրան առջեւ։

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած էր իւր կողմէ ղրկել կայս. պալատան առաջին քարտուղար Վսեմ. Սիւրէյա փաշան, որ վարժարանի բարեկարգ վիճակին նկատմամբ Ն. Վեհափառութեան բարձր գոհունակութիւնն ինչպէս նաեւ կայսերական բարեւներն հաղորդեց։

Ներկայ էին Մեծ-Եպարքոս Քեամիլ փաշա, Ներքին գործոց նախարար Միւնիր փաշա, Դատական նախարար Ճէվտէթ փաշա, Եվգաֆի նախարար Մուսթաֆա փաշա, Կրթական նախարար Մունիֆ փաշա, Շէրիֆ Ապտուլլահ փաշա, Դաղթականաց ընդհանուր վարչութեան նախագահ Ռիզա փաշա, մայրաքաղաքիս կեդրոնական հրամանատար Արիֆ փաշա, հեռագրաց եւ թղթատարութեանց վերատեսուչ Իզզէթ էֆէնտի, Բարձր. Շէյխ-իւլ-Իսլամ էֆէնտիի որդի Խալիտ պէյ, Մէարիֆի բարձրագոյն Ժողովոյ նախագահ Հայտար էֆէնտի, կայս. Թանգարանի տնօրէն Համտի պէյ, Պետական Խորհրդոյ դատական ճիւղին նախագահ Սահիպ պէյ և Ներքին ճիւղին նախագահ Իզզէտտին պէյ, Պետական Խորհրդոյ անդամք Էքրէմ պէյ, Մէմտուհ պէյ ու Ֆէրիտ պէյ, Միւլքիէ վարժարանի տնօրէն Ապտ-իւլ-Րահման էֆէնտի, Կոճէ փաշա և այլ քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարք։ Նոյնպէս Ֆրանսական հիւպատոսն և Պատրիարքարանաց կողմէ ներկայացուցիչք։

Հանդէսն սկսաւ վարժարանին տնօրէն Իսմայիլ պէյի մէկ բանախօսութեամբ, որով տեղեկութիւններ տրուաւ վարժարանին վիճակին վրայ և խօսքն աւարտեց բարեմաղթութիւններ ընելով վասն բարօրութեան Վեհ. Սուլթանի։ Ցաւարտ բանախօսութեան աշակերտք «Բատիշահըմ չօգ եաշա» գոչեցին։

Ժամը 6 ին սկսաւ մրցանակաց բաշխումը նուագածութեանց ընդմիջմամբ։

Աշակերտք կը ծափահարէին մրցանակ ստացող իրենց ընկերները։ Ե. կարգի աշակերտներէն Թէվֆիգ էֆէնտի անուն ուսանողն տասն-երկու առաջին մրցանակ ստացաւ և մասնաւոր յիշատակութեան արժանացաւ։

Ցաւարտ հանդիսին, Կրթական նախարար Վսեմ. Մունիֆ փաշա բանախօսութիւն մ'ընելով գոհունակութիւն յայտնեց վարժարանի բարեկարգ և յառաջադէմ վիճակին նկատմամբ։ Վսեմ. բանախօսը ծանոյց թէ աշակերտաց թիւն օր աւուր կ'աւելնայ, որով Կալաթա Սէրայի ընդարձակ չէնքը նեղ գալով հարկ տեսնուած է յաւելեալ մասեր աւելցնել։ Մունիֆ փաշա թուելով Սուլթանիյէ վարժարանի օգուտներն, իւր խօսքը կնքեց ջերմ բարեմաղթութիւններ ընելով վասն կենաց և բարօրութեան Վեհ. Սուլթանի։

Այս տարի դպրութեանց վկայագիր ստացած են՝ Զէքի էֆէնտի, Ֆէվզի էֆէնտի, Սալիհ էֆէնտի, Սատրի էֆէնտի, Հիլմի էֆէնտի, Պաքի էֆէնտի, Միւհիէտտին էֆէնտի, Մուսա էֆէնտի և Անաստասիադիս էֆէնտի։

Գիտութեանց վկայագիր ստացած են՝ Սալիհ էֆէնտի, Արապեան էֆէնտի, Սթավրօ էֆէնտի, Միւհիէտտին էֆէնտի, Զէքի էֆէնտի, Հիլմի պէյ, Մակազեան էֆէնտի, Բերգեմ էֆէնտի, Ենովք էֆէնտի, Ֆէրնանտէզ էֆէնտի, Մուսա էֆէնտի, Թելեան էֆէնտի, Սատրի էֆէնտի, Տաշօն էֆէնտի, Մելք էֆէնտի, Մահէր էֆէնտի և Թոմա էֆէնտի։

Հանդէսն աւարտեցաւ ժամ 8ին։

ՃԷՄԻԼ ՓԱՇԱ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ զինուորական քննիչ յանձնաժողովոյ անդամ անուանեցաւ Հիճազի նախորդ կուսակալ եւ կայս. Թիկնապահ Ճէմիլ փաշա։ Ն. Վեհափառութիւն հրամայեց նոյնպէս որ Ճէմիլ փաշա բաց ի Թիկնապահի յատուկ ամսաթոշակէն, ամսական 5000 ղրշի թոշակ մ'ստանայ կայս. անձնական Գանձէն։

Վեհ. Սուլթանի մասնաւոր քարտուղար Բէշիր պէյ երէկ Բ. Դուռը գնաց և Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հաղորդեց Ն. Վեհափառութեան ինչ ինչ հրամաններն։

—Փարիզէն կը հեռագրեն թէ արտաքին գործոց Նախարար Պ. Ֆլուրան այս չաբաթ օր երկար տեսակցութիւն մ'ունեցեր է օսմ. դեսպան Էսատ փաշայի հետ։

—Ի մօտոյ մայրաքաղաքս կ'սպասուի Ռումանիոյ արտաքին գործոց Նախարար Պ. Բէրէքիտէս որ Բ. Դրան հետ պիտի բանակցի Թուրքօ-ռումանական առեւտրական դաշնագրոյն պայմանաց վրայ։

—Ֆրանսական խորհրդարանը նոր օրէնք մը քուէարկեց որուն համաձայն ոգելից ըմպելեաց վրայ առնուած մաքսատուրքը բարձրացուած է, մէն մի հէքթոլիթրի համար՝ 30 ֆրանքի տեղ 70 ֆրանք։ Այս տնօրինութիւն իւր հակահարուածն ունեցած է ի Թուրքիա, վասն զի տեղացի բազմաթիւ վաճառականք որք ոգելից ըմպելիք կը ղրկեն ի Ֆրանսա, հեռագրաւ հրաման ստացեր են իրենց թղթակիցներէն այդ ըմպելեաց առաքումը դադրեցունել առ այժմ։

—Ներքին գործոց Նախարարութիւնը պաշտօնագիր մ'ուղղելով Պրուսայի կուսակալութեան ծանոյց թէ կայս. հրամանաւ Ճիհան Ղազի անուն գիւղ մը պիտի հաստատուի Էրթօղրուլ գաւառակի չրջակայից մէջ, ուր բնակութիւն պիտի հաստատեն Ռումէլիցի երեսուն-հինգ տուն գաղթականք։

—Ֆրանսական, ռուսական և աւստրիական դեսպանք երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Ռումանական նորընտիր հիւպատոս Պ. Ռատուլ Ռօմալօ որ կը յաջորդէ Պ. Ալեքսանդր Էքսարհօյի, կիւրակէ օրը մայրաքաղաքս հասնելով իւր պաշտօնի գլուխն անցաւ։

—Տիարպէքիրի գաւառին մէջ եւս ոչ նուազ Թշուառութիւն կը տիրէ քան յԱտանա։ Հունձքերը բոլորովին բնաջինջ եղած են, մարախը վնաս կը հասցունեն ամեն կողմ և յոռի վարչութիւն մը կը տիրէ, որոցմէ կը վնասի Տիարպէքիրի ժողովուրդը։

—Լազգըյէ գաւառակին եօթանասուն և վեց գիւղերու այս տարուան տասանորդը վարձակալութեան տրուելով նախորդ տարիներէ 140,243 ղրշ. աւելի հասոյթ գոյացած է։ Գաւառակին մետաքսի տասանորդն ալ անցեալ տարիներէ 87,145 ղրուշ աւելի հասոյթ արտադրած է։

—Երէկ գիշեր Իւսկիւտար Քիւչիւկ Զամլըճայի մօտ կռիւ մը ծագեցաւ Րէժիի չորս դէտերու և ծխախոտի տասն և հինգի չափ մաքսանենգերու միջեւ։ Մաքսանենգերն հրացան պարպեցին և դէտերէ երկուքը վիրաւորուեցան։ Ոստիկանք վրայ հասնելով մաքսանենգները ձերբակալեցին. վիրաւորեալք հիւանդանոց փոխադրուեցան։

—Ի նպաստ Առնավուտգիւղի հրդեհելոց 1,700 ղշի գումար մը նուիրած է Թօփհանէի բարձրագոյն յանձնաժողովն։ Բաց աստի, Հանրօգուտ չինութեանց յանձնաժողովն 2,498 ղրշ հաւաքած է նպաստամատոյց յանձնաժողովին։ Հեռագրական վարչութիւնը՝ 5159 ղրշ. Ֆրանսական դեսպանատունը՝ ցայգահանդէսի արդիւնքէն՝ 25 հազար 750 ղրշ. Հանգստեան Թոշակի վարչութիւնը՝ 556 ղրշ. Հաշուակալութեան դիւանը՝ 1,000 ղրշ. և Քաղաքապետութիւնը՝ 180 ղրշ. ցարդ հանգանակեալ նպաստից գումարն է 191,940 ղրշ։

—Երէկ նաւահանգստին մէջ գտնուող անգլիական նաւու մը նաւաստին որ մեծ կայմին վրայ ելած էր, հաւասարակչռութիւնը կորսնցնելով ծովն ինկաւ։ Նաւաստին մերձ էր ընկղմիլ երբ այդ կողմէն նաւակով անցնող մաքսատան պաշտօնեայ մը անմիջապէս օգնութեան հասաւ և ազատելով զայն նաւը փոխադրեց։

ԱԶԴ

Երբեմն Մեղուի խմբագիր Գէորգ էֆէնտի Այվազեան վաճառատուն մը բացած է ի Ղալաթիա, Բէրչէմպէ-Բազար, Իբսի խան, ստորնայարկ թիւ 1, ուր կը գտնուին Միտիլլիի անխառն ձէթ և օճառ և Տէնէտոսի ընտիր գինի, յոյժ չափաւոր գներով։ Արգոյ հասարակութիւնը կը հրաւիրուի իւր այդ կարգի պիտոյից համար Այվազեան Գէորգ էֆէնտիին դիմել որ ամեն կերպիւ կը գոհացունէ իւր յաճախորդներն ինչպէս փորձը պիտի ցոյց տայ։ 937 1—10

Հրատարակուեցաւ՝ ՀՆՉԱԿ ի Դ. տարւոյ Բ. տետրն և Արիկեան Միհրան էֆէնտիի յօրինած երկքլեզուեան ԲԱՌԱՐԱՆԻ 18 րդ. տետրը։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 30 յունիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պան.քայի)	111 ½
3 » » » (վճռ.կնին)	111 ⅛
3 » Բարիզի » (պան.քայի)	22 72 ½
3 » » » (վճռ.կնին)	22 80

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ)	Սէրի	15 35
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	15 36 ½
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	15 35 ½
Բարձրագոյն գին	»	15 36
Նուազագոյն »	»	15 35
Կէս օրին	»	15 35

ԽՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	38 5
Այս առաւօտ	38 5
Կէս օր	38 5

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858) » 1862)	A	Սէրի	23
» 1860) » 1863) » 1872)	B	»	14 25
» 1865) » 1869) » 1873)	C	»	0· 15 35 1/2

Իւնիֆիէ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ....(գ. կ.))
Այս առտու բացուեցաւ ....) գործ չկայ
Կէսօրին ....)

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.		4
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ.	»	7
Պանք տը Գօնս	»	»	6
Սօս. Շիմէ է փալէօր	»	»	3 35
Թրամուէյ	»	»	307 1/2
Բուժէլի երկաթուղի	Ֆր.		33
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»		—
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի	»		86

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	88 12
Անգլիական ոսկի	»	110 37
Բօլ իմբէրիալ	»	90 20
Քրիմից	»	51 20
Ռուսալի թղթադրամ	»	40 24
» արծաթ	»	74 20
Ֆիօրին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարք.)	»	108 16
Վեցնոց	»	102 35
Հինգնոց	»	102 35
Մէթալիք	»	98 10
Թաաֆիէ	»	17 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 11 Յուլիս, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսօլիտէ	101 9/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 5/16
» » » գոցուեցաւ	14 5/8
» » » Ա.	22 1/2
» » » Բ.	14 1/2
» » » Գ.	14 3/8
Օթօման 1871	77 1/4
փոխառութիւն 1877	88 1/2
Պանք Օթօման	9 5/8
Ռուսական փոխառ. 1873	94 1/2
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	74 1/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	97 3/8
Տայրա Սանիէ	71 1/8
Տօմանիալ (փոխառ. Բօշիլը)	95
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 40

Վիեննա, 11 Յուլիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	127
Օսմանեան երկաթուղի	16 20

Բարիզ, 11 Յուլիս, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	109 5
» » 3 %	80 97 1/2
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 40
» » » գոցուեցաւ	14 50
» » » Բ.	— —
» » » Գ.	14 27 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	32
» Բէմիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	494 37 1/2
Գրէտի Լիօնէ	555
» Ֆօնսիէ	1350
Բաժնետոմս Լիօնի	1230
Սուէզի ջրանցք	1967 50
Ռուսական 5 % 1877 ի	96 3/8
Իտալական Ռանթ	96 92 1/2
Սպանիական (արտաքին)	66
Եգիպտական միացեալ	376 25
Բրիօրիթէ Թիւրք	362 50
5 % Հելլենական	350
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 22

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԱՖԻՈՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ, 4 յունիս

Գեր. Առաջնորդ հայրն որ Էսկիշէհիրէն ի դարձին Կուտինա մնացած էր և իւր տկարութիւնը տագնապալից վիճակ մը բռնած՝ նախորդ ամսոյ 26ին տեղս վերադարձաւ և, իւր առողջական վիճակ լաւագոյն ըլլալով՝ վերստին ձեռք առաւ ազգային գործոց ղեկն, յորս գլխաւոր տեղ մը կը գրաւէ առաջադրեալ բողանեաց շինութիւնն. արդէն աւարտած է քարուկիր ջրբամբար մը և ոչ շատ ուշ կը ձեռնարկի հիմնարկութեան շինուածոյն. պէտք եղած քանակութեամբ ջուրը կը նուիրեն երկոքին եղբարք Ներսէսեան, Մ. Սահակ և Մարգար էֆէնտիք և Մ. Ղազար աղա Տիրաբեան որք Ըշլեան էֆէնտիի հետ շինութեան յանձնաժողովոյ էին գործունեայ անդամները կոչուելու արժանի են։

—Թէ՛ Ազգ. Պատրիարքարանէն եւ թէ՛ Ներք. գործոց նախարարութենէն հասած հրահանգաց վրայ, այսուհետեւ ամուսնական հրամանիներու վրայ 10 դահեկանի դրոշմը մարդահամարի վարչութեան արձանագրութեան առթիւ պիտի վճարուի։

—Ամսոյս 9ին աւարտեցան ընկերական վարժարանի տարեկան հարցաքննութիւնք տեւելով հինգ օր։ Քննութեան առարկայք էին Հայ, Թուրք եւ Ֆրանս. լեզուներ, Թուաբ. Պատմ. Աշխարհագր. Տօմարակալութիւն, Գեղագրութիւն ևայլն, յորս աշակերտաց մեծագոյն մասն յաջող հանդիսացան. ի մէջ այլոց Յ. Արեւեան անուն աշակերտ մ'ամենուն ուշը կը գրաւէր համարձակ ու գոհացուցիչ պատասխաններով, հակառակ իւր ութամեայ հասակին։ Քննութեանց ներկայ գտնուեցան ամէն օր ուսումնասէր խումբ մը, Թաղ. խորհուրդն իւր անդամոց ամբողջութեամբ, քահանայից դասն ևայլն ևն։ Ցաւալի է որ բարձրագոյն կարգի ուսանողք ըստ մեծի մասին ցրուած են. այսու ամենայնիւ գոհացուցիչ է տեսնել թէ ոչ նուազ խնամով կը գործադրուի կարեւոր ճիւղեր պարունակող ծրագիր մը—ինչ որ նորութիւն մը կրնայ համարուիլ մեր քաղաքին համար—և կ'աւանդուի յարատեւութեամբ բարձրագոյն նախակրթութեան մը տարերքը լիուլի եւ որոշ ու նորագոյն ուղղութեամբ։ Բարեբաղդաբար կրթական ազգայնոց դաս մը միշտ գնահատող եւ գոհ է այդ հաստատութեան ուղղութենէն եւ յարատեւ ու անխոնջ ջանքէն. սիրելի է յուսալ թէ այդ յարատեւ ընթացքն ու գոհացուցիչ արդիւնքն միշտ պիտի համապատասխանեն հանրային բաղձանաց եւ գնահատման։

—Ըստ վերջին վիճակագրական տեղեկութեանց, քաղաքիս հայ հասարակութիւնն կը պարունակէ շուրջ 2700 արու եւ նոյնչափ ալ էգ։

—Նախորդ ամսոյ մէջ կեդրոնական կառավարութենէն հրաման հասաւ անյապաղ ի զէն կոչել բէտիֆ զօրաց դասն, բայց բարեբաղդաբար երեք չորս օր ետք այս հրաման ետ առնուեցաւ։

—Ռամազան ամսոյս սկիզբներն երկու օտարական հրեայ տեղս յարեցան իսլամական կրօնին. մեր առած մանրամասն տեղեկութեանց նայելով՝ այդ շահախնդիր կամ բաղդախնդիր անձանց կրօնափոխութեան պատճառներն սոսկ նիւթական են։

—Հայ հասարակութեան նշանաւոր անդամներէն Ըշլեան էֆ. ի նկատ առնելով արմտեաց սղութիւնն, և կամելով սատարել աղքատիկ դասուն առօրեայ կենսական պիտոյից, Ռամազանի սկիզբէն ի վեր հարիւրէ աւելի աղքատ ընտանեաց ձրի հաց կը բաշխէ առանց խտրութեան կրօնի կամ ազգութեան. այս աղքատասիրական նպատակ պիտի շարունակէ մինչեւ յնոր հնձոց եղանակն։ Նորա գովելի օրինակին հետեւելով՝ աղքատ իսլամ ընտանեաց աժան ցորեն կամ հաց կը բաշխէ Թուրք հասարակութեան երեւելիներէն Մէհմէտ Նուրի փաշա։

—Ցորենն ինչպէս և այլ արմտիք վերջերս եռապատիկ գին արժեցին, և հնձոց ընթացքին լինելէ երկնչելով՝ կառավարութիւնն արգիլեց ցորենոյ փոխադրութիւնն գիւղէ ի գիւղ կամ արտասահման. այդ երկիւղ որ պաշարած էր ամէն ոք, չէր բոլորովին անտեղի. երաշտութիւնն կը սպառնար նուազութիւն բերոց և կոտորած արջառոց. խամրած ու աղաւաղ հունձք կարօտ կը մնային կաթիլ մ'անձրեւոյ. սուղ ինչ ևս՝ և արտօրայք պիտի դառնային ապալերկ դաշտեր, խոպան մերկ և ցուրկ ոսկեգոյն հունձքերէ։ Բայց ահա եօթնեկիս սկիզբէն ի վեր սկսան տեղալ տեղատարափ անձրեւներ որոնք կը վերածնին կիսամեռ հասկեր նոր ծիլ ու բողբոջ տալով, արտ ու դաշտ ողողեցան ջրերով և բացուեցան նորէն յուսոյ դռներ. այս անձրեւք բնականաբար ազդեցին գնոց վրայ, ցորենի գինը 32 դահեկանէն դէպ ի քսան անկում մը կրեց և յոյս կայ որ աւելի աժնէ երբ համբարեալ մեծաքանակ ցորեանք ի հրապարակ հանուին։ Ոչ եւս երկիւղ կը մնայ թէ սոսկալի սղութիւն պիտի ըլլայ կամ հունձք պիտի չնչուին, միայն ափիոնի բերքը սովորական տարիներէն նուազ առատ և աւելի սուղ պիտի լինի, այսօր մէկ չէքին կ'արժէ աւելի քան 170 դահեկան և արդէն տարւոյս ափիոնն սկսած է երեւիլ հրապարակի վրայ, 140—150 դահեկան գնով։

ԶԲՕՍԱՆՔ

Նոր անկումն գրականութեան մէջ.—Անիրաւ տրտունջ.—Ո՞ւր կ'երթայ.—Երիտասարդութիւն.—Գրականութեան միւս կողմը՝ Մեր գրիչք, Յ. Պալեանի մէկ յիշատակն, Անիծեալ դրան ետեւ։

Ցաւածոյս շարագրութենէն մէկ օր առաջ՝ երիտասարդ ուսուցիչ մը իրաւամբ դիտողութիւն կ'ընէր ինձ որ մեր գրական հրապարակին վրայ՝ կուռ գչեւ մեծամեծաց չե՛ն երեւիր այն տեսակ գրական հատուածք, որ իբրեւ օրինակ կարենան նկատուիլ և երբեմն երբեմն ընտրանաւ տրուիլ աշակերտաց։ Ասոր վրայ պէտք է յաւելուլ միանգամայն որ նոյն իսկ անոնք՝ որ յառաջագոյն յղացած ու ծնած են ըստ ամենայնի պատուական ու օրինակելի հատուածներ, այսօր թէպէտև կ'երեւին հրաբերձիկ աստեղաց պէս, այլ ահագին զանազանութիւն կայ. կենդանութիւն կը պակսի, գրչի զօրութիւն չկայ, աշխոյժ մարած է, և աստուածոց լեզուն՝ որ ցնցելու, յուզելու, խորովելու և փոխելու համար տրուած է մարդոց, չխօսիր իր համբաւոյն արժանի ազդուութեամբ, շնորհօք ու փափկութեամբ, որով գրեթէ կ'ստիպուի խղճահար ուսուցիչն իր հատուածները միմիայն քաղել Ծուշկէն ու Ճօշկէն, այսինքն՝ անցեալէն միայն։ Մեր վաղ եւս անկեալ գրականութեան մէջ՝ նոր անկում մը է այս, և ցաւալի բան....

Չունի՞նք այսօր ևս պատանիներն ետեւ սպառազէններ, որք աշխոյժ ունենան, աղիք ունենան։ Այո, բայց այսօր պատանիներն ետևէն, վաղը մարտիկներն քով, երրորդ օրը՝ զօրանոցին մէջ, առանց անդորրութեան ու մեղկութեան պիտի դատապարտեն բնականաբար, և մի քանի օր ևս Կապրուէյի բանակը չպիտի կարենայ կանխէն ետեն՝ Իտալիոյ մէջ ըստ առաջնոյն գլդլին և որոտումն յարուցանել։ Բէչ մեն ալ անդին, վարձկաններ միայն պիտի երեւին, ոսկւոյն շաղուած անհոգի մարդիկ, շողոքորթութեան և ամեն տեսակ գիտութեանց ընդունակ ցած արարածներ. ինչո՞ւ. զի մեր Թաթուլին բաղուկը կոտրած է. ինչո՞ւ. զի գիտմանց և գիտաւորութեանց ոսկի չղթան հեռագրական թելերու պէս սարէն ու սարէն անցնելով՝ ծովէրէ ու ցամաքէ թաւալած անբաժին հոգիներ դէմ առ դէմ առած սրտէ ի սիրտ կը խօսի. ինչո՞ւ. զի գրելու և քերթելու նիւթեր փոխուած են. Գրողը պարտի շարադրել ո՛չ թէ այն իմաստները՝ զորս կը թելադրէ նմա ճշմարտութիւնն, հասարակաց օգտի շահն և պատշաճութիւնն, այլ թէ ի՛նչ կրնայ անցնիլ հրապարակի վրայ լաւ ու մշիկ, ի՛նչ բան կրնայ գգուել մեծին փառասիրութիւնն, հաճոյ ըլլալ Թաւշապատ գահաւորակին վրայ և յօնքերը չպռստել։ Բա՛ն գրել չէ այս, այլ ունենալ մարմի՛ն առանց հոգւոյ, քնար՝ առանց աղեաց, և սիրտ՝ առանց զգացման, պարզապէս դառնալ մեքենայ մը՝ որ շարժի այլոց ձեռքը։

Արդ, ի՛նչ որ կ'ուզեն թող ըսեն. Ժողովուրդը շատ լաւ ընտրել գիտէ. գիտէ հասարակաց օգտին անձնուէր գրիչները զանազանել ու պատուել. և ըստ այսմ հրապարակին վրայ անիրաւ և անտեղի է շատ անգամ լսուած այս տրտունջը թէ ժողովուրդն ստակ տալ չգիտեր, բաժնեգրել չ'ուզեր։ Ի՞նչ. մը բռնած անհոգի թղթե՞ր գնել ստակով. Ձեր մեղքերը քաւեցէք։

* * *

Զբօսանս այս տխուր էջը թելադրեց ինձ երիտասարդ գրիչ մը որ երբեք շնորհակալութեամբ և անտրտունջ գոհութեան դառն ժպիտներով սուրն ի պատեան դարձոյց, չենք կրնար ըսել զինաթափ եղած։ Ո՞ւր կ'երթայ. գուցէ այն անծանօթ վայրն, ուր մեկնեցան ու կը մեկնուին հետզհետէ զօրաւոր գրիչք. յանգործութի՞ն արդեօք. Ի՛նչ որ ալ ըլլայ, երբ տեղը թափուր կը մնայ, երբ գործակցութիւնը պիտի պակսի այսուհետեւ գէ՛թ ըստ առաջնոյն. Այո, թերեւս կարենայ մեզ անծանօթ մը ազգային յիշատակները խառնել հրապարակի վրայ, սրտի և հոգւոյ հետ խօսիլ ազդեցիկ գրչաւ. կարենայ նոր լեռնականի մը զինուց շառաչմամբն ահագին ապառաժներու առջեւ ճմլել մեր աղիքներն ու փոթորկել զմեզ. սակայն պակասը միշտ պակաս է. Մենք կարօտ ենք անկեղծ գրչաց գործակցութեանն, և ա՛յս է կարեւորագոյնը. գրելու նիւթերը խիստ բազմապատիկ են, ահագին կորիզներ ունինք, ուր տակաւին արօրին խոփը մտած չէ, և քաղաքակրթութիւնը միւս կողմանէ նոր նոր գրելիքներ կ'արտադրէ։

* * *

Այս ցաւերով նպատակս ոչ այլ ինչ է, բայց եթէ անկեղծ գրչաց յարգա՛նք և անոնց կարեւորութիւնը չեշտել է. Շնորհակալութիւն նաեւ Սէջ--էի ազատասէր Վարչութեան՝ որ հինգ ամսոյ չափ Ազատ-Մասիս մը տուաւ մեզ. Թէպէտ և չգիտենք թէ այսուհետեւ Մ---ի ի՛նչ ծրագրով և գրիչներով—անշուշտ լաւագոյն,—մեզ պիտի երեւի, այլ Մ---ի ըլլայ թէ Ա----, Օ---ն ըլլայ թէ Ա----, երիտասարդ թերթի մը պէտքն ունինք, Անկեղծութեան, Աշխուժի և Անձնուիրութեան, որ գուցէ միայն սեփական և առանձին հանգամանքներ են երիտասարդ գրչի։ Եւ ի՛նչ է Երիտասարդութիւնը։ Նա որ մթին ժամանակաց մէջ լաւագոյն պատերազմը մղած էր, լուսոյ խաւարի դէմ, ժողովրդականութեան ամիրայութեան դէմ, անքան խոչընդոտներ, անքան սպառնալիքներ, անքան ահուդող, անքան վըտանգ առաթուր կոխելէն ետքը զարմանօք կը գոչէ թէ «Ի՛նչ վեհ է երիտասարդութիւնը» և այսպէս կը սահմանէ. «Եւ արդարեւ՝ երիտասարդը կը նմանի այն մարդուն որուն առջեւ կը պարզի հեռուէն առաւօտու հորիզոն մը որ կամաց կամաց մառախուղներէն զատուելով որոշուելով ծիածաւալ կը տարածի պայծառ ու լուսաւոր կապոյտի մը մէջ. այս հասակին մէջ ո՛րչափ պէտք է սիրէ մարդ զկեանքը ու ինչ որ կենաց կը վերաբերի, և ընդհակառակն ո՛րչափ աւելի քան այլ հասակի մէջ անձնուրաց ու անշահախնդիր է նա»։ Եւ սակայն մենք կ'ուզենք որ Երիտասարդութիւնը հոգի չունենայ.... Անցնինք։

* * *

Տակաւին երէկ Մ---ի գրիչներէն մին, նորատի երիտասարդ մը՝ որ ոչինչ նուազ բերկրութիւն կը պատճառէ իր հայրենակցին, յիշատակութիւն մ'ընելով գրած էր որ «Սակաւաթիւ հայ գրագէտներն որք երբեմն լուսատու շողերն էին այդ գրականութեան, նկուն և յուսահատ քաշուած են հրապարակէն, և մեր բոլոր գրականութիւնը գրեթէ ամբողջովին կեդրոնացած է լրագրաց և պարբերական հրատարակութեանց մէջ, որք բնաւ չեն կրնար լնուլ դասական մատենագրութեան մը պակասն, օրն օրին կարդացուելու—և մոռցուելու—սահմանեալ լինելով»։ Այս մի քանի տողերն յորդոր եղան ինձ մտածել թէ ո՛յք են առ մեզ որ այսօր չափով մը կարենան խորհիլ, խօսիլ և գրել հրապարակի վրայ։ Մեծ մասամբ ուսուցիչք են և պէտք է անոնք ըլլան, որք իրենց պաշտաման բնութեամբն և քաղաքակրթութեան իբրեւ մօտաւոր բարեկամ ու գործաւորք կ'ընդգրկեն գրականութիւնը։ Քանի՛ գրիչ կրնանք համրել, որ թեւն ու թիկունքը թաւշապատ գահաւորակին կրթնցուցած՝ զինան գրասեղանի վրայ ծըռել, մեր հին և նոր յիշատակներ քրքրել. ո՛վ ունինք որ ոսկիներու շղջակոտին բովիկը նստած՝ մեր պատմական ու եկեղեցական դէպքերն իմաստասիրէ, մեր հարց երգերն եղանակէ. ո՛վ ունինք որ իր ստացուածոց հետ կարենայ ժառանգ թողուլ իր որդւոց ազգային առաքինութիւններ, գրական սկզբնագիր վաստակ մը։ Հօս տխուր մտածութիւն մը, ուրուական մը միայն կը խուժէ գլուխ, Պալեանի քաղցրիկ յիշատակն, այն պատուական հայուն՝ որ շատ անգամ գծերու ու գործերու աշխարհը թողլով՝ բանաստեղծական զբաղմանց մէջ կը թաղէ եղեր իր թագուն վիշտերն. իր ապարանքը Ռամպուլէի օթեւանն էր, ուր կը հրաւիրուէին արդեամբք և արժանեօք ազգային անուանի գրագէտք, և կը պատմուի թէ կեղծ անուամբ ընտիր լեզուաւ, կիրթ ճաշակաւ յօդուածներ ևս գրած է պարբերաբար. հասարակ գործաւորն իսկ քաղցրախօս յանդիմանութիւն կրած է իրմէն իր խօսից մէջ բառերու գործածութեան անզգոյշ գտնուելով. իսկ օտար լեզուաւ կարկաչել ի՛ր առջեւ, ի՛ր ականջացը, ներելի բան չէ եղած։ Սոյն պատմութիւնը պահուած է քաղցրիկ յիշատակաց հետ մեր արհեստաւորաց դասուն մէջ։ Իր սիրոյն և սրտին արժանացած գաւառացի հայ մը կը պատմէ որ մի անգամ ի միասին կիւրակէ օր մը Խասգիւղի եկեղեցին գտնուած է. Վարժապետեան,—տակաւին վարդապետ—նոյն օրը քարոզ կը խօսի. և թէպէտ չգիտցուիր թէ ի՛նչ նիւթի վրայ խօսած է, այլ սաչափ միայն ծանօթ է մեզ որ, մինչեւ յաւարտ եկեղեցւոյն ջերմեռանդն հաւատով ոտքի վրայ աղօթած է հանգուցեալն. եւ 'ի դուրս ելած ատեն, տակաւին քարոզին ազդեցութեան տակ ընկճեալ և խռովեալ, ըսած է թէ նոյն քարոզը մարդկեղէն արուեստի և հանճարոյ գործ չէ. ո՛վ կը դասաւորէր այն գաղափարները, ո՛վ կուտար բառերու կենդանութիւնն, ո՛վ կուտար այն զօրութիւնն. Ամենակալին հրեշտակը միայն կրնար անոր ականջէն ա՛յդպէս խօսիլ։ Ունի՞նք այսպիսի հայեր. պիտի ունենա՞նք. տարակուսելի է. և ինչ որ լաւագոյն ունեցած ենք, յիշատակաց կարգն են, անցեալոյն կը վերաբերին, այսինքն գերեզմանաց։

* * *

Քիչ մը ասդին, քիչ մը անդին ծաւալով դառնալով, քանի որ խնդիրը գրչի և գրականութեան վրայ է, կ'ստիպուինք կանգ առնուլ ուսուցչութեան բովիկը. Ի՞նչ կը գրեն, ի՞նչ կը պատրաստեն այժմ ուսուցիչք, և կամ ի՞նչ կրնան գրել ու պատրաստել. այսօր յօդուած մը, վաղը թարգմանածոյ դասագիրք մը, համընտիր քաղուած մը, ոտանաւոր մը և այլն. Իրաւամբ կ'առարկուի որ ասոնք ո՛րչափ որ օգտակար գործ համարուին, տակաւին մեր գրականութեան բուն պահանջման առջեւ ոչինչ և կամ գրեթէ ոչինչ են. այս աւուր գրածդ վաղը կը մեռնի, թարգմանութիւն է ըրածդ, եւ ոչ հայ մտքի ստեղծուած. գոնէ ըլլա՛ր ընտիր լեզուաւ եւ քաջ ընտրութեամբ, այս ալ շատ անգամ կը պակսի. Ո՞ւր պիտի երթայ մեր գրականութիւնը. յառա՞ջ թէ յետկոյս. Ըստ իս հաւանական է որ եթէ յետկոյս չմնալ, չկրնար դիւրութեամբ յառաջադէմ ըլլալ այն բազմադիմի եւ բնական պատճառներով, որք գրիչ ու գրականութիւն միապէս կ'սպաննեն։

Որչափ որ արհամարհոտ այսօր նայինք ուսուցչական մարմնոյն, որչափ որ տկար կարծենք, տակաւին համոզուիլ պէտք է որ մեր այս վիճակի անկածութեան մէջ չա՛տ ինչ է. տակաւին այսօր շատ բան կ'ընէ և արդէն իսկ շատ բան ըրած է. Ճշմարտութիւնն այս է միայն որ ասկէց աւելին չպիտի կարենայ ընել. Հօ՛ս հարկաւորաբար կ'ստիպուինք հարցնել թէ ինչո՞ւ։

Այս պաշտօնէութեան վրայ շատ ինչ գրուած է և տակաւին կարելի է շատ բան ևս գրել. օրինակի համար, մինչ դէմ եղած անօրինակ զրկանք, միւսոյն վրայ ճնշում, մինչ դէմ մեքենայութիւն և միւսոյն հարուած մը։ Բայց ես ասոնք դանց կ'ընեմ։ Հրապարակի վրայ լսուած է որ Վարչութեան որոշմամբ յանձնախումբ մը կազմուած է ուսուցչաց ներկան ու ապագան բարւոքելու։ Խնդիրն ըստ ինքեան պարզ և երեւցածին չափ դիւրալուծանելի չէ. ուստի և տարակուսելի է որ գուցէ—հակառակ բարեսրտութեան վարչութեան անդամոց և յանձնախումբի անկեղծ ջանից—յաջող վախճան մը չ'ունենայ։ Ուրեմն լաւագոյն էր ապագան թողուլ խնդրոյն անըստոյգ մէկ մասը մէկդի ձգել և ներկան միայն ի քնին առնուլ, այսօր թեթեւ բարեփոխութիւն մը, վաղը քաջալերութիւն մը, և այսպէս աստիճանաբար՝ ներկայէն սկսելով դէպ ի ապագան ուղիղ և լուսաւոր գիծ մը երկարել. Բարւոք ներկա՛ն բարւո՛ք ապագայ է միանգամայն. Ի՞նչ է ապագայ բառն՝ ներկային շարունակութիւնը, այս աւուր վաղը և կա՛մ ուրիշ այսօր մը։

Արդ, ասոնք մէկդի թողլով ըսենք որ տակաւին շատ անօրինակ եղելութիւններ կը լսուին. մէկ երկու տարի առաջ ··· եկեղեցիներու վրայ լսուած պատմութիւնը կը նորոգուի սեղանաւոր գանձապետներու ձեռօք տաշուած գրամոց մասին ևս. տակաւին խորհրդարանին դրան ետեւ կեցած բարեսիրտ ուսուցիչը բարձր շնորհացը կ'սպասէ, այսինքն քրտամբ, շնչով եւ կենօք զանգեալ պահանջից հատուցմանն, որ իր ապրուստն է, իր կնոջն ու որդեկացն հացն է. Ո՞ր տօնի առթիւ, Կաղանդի՞, Ծննդեա՞ն, Զատկի՞, ուսուցչին, գէթ ընտանիք ու զաւակ ունեցողին, հաշիւը մաքրուեցաւ. արձակուրդի աւուրք կը մօտենան, տեսնենք թէ ո՞րոնց թոշակները պիտի վճարուին. Այդ դրան ետեւ ա՛յ երկիցս անիծեալ դուռ. Ո՞վ են ադոնք, որ կը դեգերին հոն. գուցէ երիտասարդ մը՝ որ աշխուժիւ ուսուցչութեան ասպարէզը մտած է,—տգէտներու, Բոֆֆէններու եւ պաշտպանեալներու համար խօսք չունիմ,—ո՛չ ներկային կը նայի եւ ոչ ապագային կը յաւի. Բայց այսօր, վաղը, միւս օր, եւ ահա խոնջած է. այտերուն վրայ տարաժամ թօշնած է իր հասակին կարմրութիւնը. Նա որ բնաւ իր պաշտօնէն անդին խորհիլ ու տեսնել չէր ուզեր, այլ ևս ամեն օր եւ ամեն ժամ կը մտածէ. ի՛նչ բանի վրայ. իր պաշտօնէն անդին, հեռո՛ւ հեռո՛ւ. միշտ հեռու. Դիտելի պարագան ա՛յս է որ եթէ իւր պաշտօնն զոր գրկած էր բոլոր զօրութեամբ՝ իրեն նպաստաւոր ըլլար, դառն փորձեր զինքն իմաստուն կ'ընէին, կարողանար թերեւս մեզ քնար հարկանել, այսօր պատմական նոր յիշատակ մը եւ վաղը հանճարոյ երկ մը նետել գրականութեան մէջ՝ թերթերու գրականութենէն անդին. Ո՞վ են ադոնք. գուցէ ծերունի մը, որ քսան երեսուն տարի կեանք չունինչ սպառելով, բազմաց կեանք տուած, և հոն կը դեգերի առանց կենաց։ Այս հարուածն ազգային գրականութիւնը կը քաւէ այսօր, եւ գուցէ օր մըն ալ չէ թէ դասական, այլ թերթերու գրականութիւնն ևս աւաղենք։

ՀՐԱՆԴ

14 յունիս 1887
Իւսկիւտար

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ
ԵՐՈՒԱՆԴ Կ. ԳԱՐԹԱԼԵԱՆ
Դասատու
Չափական գիտութեանց

Ազգային դասատուներէն Երուանդ էֆ. Կ. Գարթալեանի սոյն դասագիրքն, որ կը պարունակէ Թուաբանութեան տեսական և գործնական մասը միանգամայն, բազմամեայ փորձառութեան և մեծ խնամոց արդիւնք է։

Թուաբանութեան բոլոր կանոնք հոկին և դիւրըմբռնելի ոճով բացատրուած են, և մեծղական, շահու և վաճառականական հաշուոց վերաբերեալ կանոնք ընդարձակ տեղ մը կը գրաւեն սոյն նոր դասագրքին մէջ։

Բաց աստի, մասնաւոր ուշադրութիւն եղած է որ ի բաքանչիւր կանոնի յարակից խնդիրք Թուրքիոյ առեւտրական գործառնութեանց և սեփհական կենաց պիտոյից համաձայն ըլլան, ուրիշ Թուաբանութեանց խնդիրք շատ անգամ տաղտկացուցիչ և աւելորդ կ'ըլլան։

Հմուտ Թուաբանին սոյն աշխատասիրութիւնը մեր ազգ. վարժարանաց մէկ զգալի պէտքը կուգայ լրացնել և բառնալ աշակերտաց ձեռքէն աւանդական գրութեամբ պատրաստուած շատ մը դասագրքեանք։

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով. կեդրոնատեղին է Ցակըրճեան խան, Թիւ 14, Եւրոպական գրատուն, Ա. Պիպէռճեանի քով։

Գինն է 10 ղրուշ
Շատ առնողին մասնաւոր զեղչ կ'ըլլայ։
886 10—50

ԸՆՏԻՐ ԳԻՆԻ

Ընտիր Կիպրոսի Քօմանտարիա և սեղանի գինի. կը ծախուի չափաւոր գիներով։

Դիմել առ Նիկողոս Կարապետեան, Կալաթա Տէյիրմէն խան, գետնայարկ։
932 4—10

ՏԻԿԻՆ ԱՅՐԻ ՄԱՐԻԽ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԴԵՐՁԱԿՈՒՀԻ
Շրջազգեստք և այլ Նորաձեւութիւնք
Չափաւոր գներով
Մեծ-Փողոց Բերայի, Թէօթալի Անել, 2, Հոլանտական Դեսպանատան դիմաց.
976 2—26

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԱՏՈՒՆ Գ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան-Համամ Թիւ 14

ՅԻՍՈՒՍԻ ՎԵՐՋԻՆ ՇԱԲԱԹ
ԵՒ
ԽԱՉԻ ՃԱՌ

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ

«Մարգարիտ Արքայութեան Երկնից»էն յետոյ, ահա կը հրատարակենք եւ ԽԱՉԻ ՃԱՌԸ ուր պերճախօս հեղինակն պատմելէ յետոյ Յիսուսի վերջին շաբաթն, Բ. մասին մէջ կը պաշտպանէ քրիստոնէութիւն ընդդէմ անհաւատութեան եւ անկրօնութեան, հզօրագոյն փաստերով։ Կ'արժէ որ ամէն քրիստոնեայ ընթեռնու այս պատուական գործն։

Կեդրոնատեղին է Գրատունս. կը գտնուի նաեւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով։
Գինն է 5 ղր.
935 1—3

ԻԼԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Բազարտան մաատա կիւնլէրտէ քէօբրիւտէն ագշամլարը սաաթ օնա չարհէք գալարագ հարաքէթլէ Ենիմահալլէյէ գատար կիտէն վաբօր իչպու չէհրը թէմմուզըն իպթիտասընտան իթիպարէն քէօբրիւտէն սաաթ օնտա վէ ճումա ախշամըրը քէմաֆիլիսսաբըգ սաաթ օնա չարհէք գալարագ հարաքէթ իտէճէքլի Շիրքէթի Խայրիէ խաարէճի թարաֆընտան իլան օլունուր։
29 հազիրան 1887 665

ԻԼԱՆ

ՏԷՖԹԷՐԽԱԳԱՆԻ ՆԷԶԱՐԷԹԻ

Տէֆթէրխագանի նէզարէթի իչիւն միւպայեա օլունաճագ նէտի պին գըյէ քէօմիւր իլէ եւիզ օթուզ չէքի հաթապըն միւնագասաը իճրա օլունաճաղընտան, թալիփ օլանլարըն չէհրը թէմմուզըն իքինճի բէնչշէնպէհ կիւնիւ բէյ ագչէլէրինի միւսթաճեսիպէն նէզարէթը միւչարիլէյհա խարէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։
24 հազիրան 303
934 2—2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Կիրիտ Ֆըրգասընա կէօնտէրիլմէք իւզրէ լուչ պին պէչ եւիւզ քիլը ճէտիտ պուղտայ վէ եէթմիշ պէշ պին գըյէ էրզ վէ տոգսան պին գըյէ արբա վէ Թարապլուսը Ղարպ Ֆըրգասընա կէօնտէրիլմէք իւզրէ ալթը պին քիլը ճէտիտ պուղտայ վէ ալթմըշ պին գըյէ էրզ միւպայեա օլունաճաղընտան վէ թէմմուզըն բուժնըն պիրինճի չարչէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլիպ իքինճի բէնչշէնպիհ կիւնիւ տախի թէգարրուր իտէճէք ֆիյաթըրընտան եւիզտէ պէշ թէմինըլի գապուլ օլունաճաղընտան, իթաալընա թալիփ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
29 հազիրան 1887 948
Նօ. 46 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ չաւր ամպարը իչիւն միւպայեա օլունաճաղը էվվէլճէ իլան գըլընան իքի միլիօն տէօրթ եւիզ պին գըյէ ճէտիտ Նուտուշագ Թունա արբասընըն չէրայիթը մուգարրէրէսի իլէ պէհէր գըյէսի եւիրմի տէօրթ բարայա թալիպի էօշտէսինտէ օլուպ թէմմուզըն պիրինճի չարչէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէքքինտէն վէ իքինճի բէնչշէնպիհ կիւնիւ տախի թէգարրուր իտէճէք ֆիյաթըրընտան եւիզտէ պէշ թէմինըլի գապուլ օլունաճաղընտան, իթաալընա թալիփ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
27 հազիրան 1887 947
Նօ. 45 2—3

AU PHANTÉON

ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Բերա Մեծ Փողոց Կալաթա Սէրայի մեծ դրան դէմ Թիւ 206

Գալֆօրուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ, ամառուան եղանակին համար, Բարիզէ նոր առած են շրջազգեստներ, Թիւլ և բրդէ գեղեցիկ կերպասներ, ամէն տեսակ [illegible], [illegible] նորաձեւ [illegible] են։

Բոլոր այս ապրանքներն, որք վերջին նորաձեւութեան և ընտիր տեսակէ են, խիստ աժան գներով կը վաճառուին։

Հարսանեաց օժիտ պատրաստող ընտանիքներ մեծապէս [illegible] ուղղակի Գալֆօրուլօ եղբարց վաճառատունը դիմեն։
899 15—18

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. **ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ** 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 **ՏԱՐՒՈՅ** 1,788964

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. **ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ** 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 **ՏԱՐՒՈՅ** 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վասնին 15,000,000 *Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։*

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 **ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ** Անգլ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գոմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։*

ԻԼԱՆ

ԽԱՃԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՐ ՇԱՀԱՆԷ

Հուպուպաթ անպարը իչիւն պըրնաճագ չաիր, եուլաֆ վէ սամանըն միւնագասասընա թէմմուզը բուլմընի պիրինճի չարշէնպիհ կիւնիւ պաշլանաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն բազար վէ չարշէնպիհ կիւնլէրի Խաճինէի Խասսաի Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

25 հազիրան 303
963 3—3

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

Ղ. Փ. ՋՈԲՈՒՐԵԱՆ

Ձ ՂԱԼԱԹԻԱ ՔՕՄԻՍԻՕՆ ԽԱՆԻՆ ԴԻՄԱՑ Ձ

Պրինսվիւքի 103րդ հանրածանօթ ու մեծագոյն վիճակահանութեան առաջին կարգը պիտի քաշուի յառաջիկայ յուլիս 2|14ին. ամբողջ մէկ մայր տոմսը 128 ղրշ. կէսը 64, քառորդը 32 ու մէկ ութերորդը 16 ղրուշ ոսկեդրամ ըլլալով Մեծարգոյ գնորդաց տրամադրութեան ներքեւ դրուած է, որ փոքր գումարով մը 300,000, 200,000, 100,000, 80,000, 50,000 եւ մարքեր շահելու կարելիութիւնը անհրաժեշտ է։

Նամակաց հասցէն է Ղ. Փ. Զօրուրեան Ղալաթիա, իսկ հեռագրաց՝ Զօրուրեան Ղալաթիա. 971

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆԺ

24, Բէյչէմպէ պազար, Ղալաթիա

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

(Պղնձէ, ձուլածոյ և թիթեղէ երկաթէ)

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԶՄՌՆԵՆԵՐ

ԲԷԴՐՈԼՈՎ ՏԱՔՑՈՂ ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ

Քրիսթոֆլէ ոսկերչական գործեր

ԴԱՆԱԿՆԵՐ

ՊԱՐՏԷԶԻ ԿԱՀԵՐ

Ջրհանք Հրշէջ դիւրատար մեքենայներ	Ոռոգութեան Գործիներ Աւազանի շատրուաններ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅՔ

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ

ԵՐԿԱԹԵԱՅ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ

ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹՔ

Ամէն տեսակ գործիքներ

Տատանոցք-Կշռորդք-Յօրենի կշռորդ

Սառուցի գործիներ — Սառցամաններ Սառուցեալ ըմպելեաց գործիներ Գինւոյ ամանըներ	Տուշ — Լոգարան Լուացք Դորակներ — Խցադիր մեքենայ

32, Մահմուտիէ փողոց, Ղալաթիա

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆԺ

676

ՏՕՔԹՕՐ ԱՅԷՐԻ

ՋԷՐՐԻ ՓԷՔԹՕՐԱԼՆ

Տօքթօր Այէրի Ջէրրի Փէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողասէր, բորբոքումն հազուկի, բորբոքումն շնչափողի, շնչարգելութիւն ևն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային գրգռումները, և կարեւոր հազի և յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'ախոյէ ու կը կազդուրէ։

Տր. Այէրի Ջէրրի Փէքթօրալն այնքան մեծ համբաւ ստացած է իրրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնը ի լոյս ընծայեց, շնորհիւ նորա կոկորդի և թոքային ախտերութեանց վերայ ունեցած ազդեցութեան և միօրինակ նշանաւոր ազդեցութեան է, որով միանգամայն իւր առաջինութեանց յատկացուցման և պայմանաց կը հանդիսանայ։

Չկայ ամենեւին դեղ մը որ կրնայ այնքան կարեւոր ըլլալ հիւանդին քան զայս, և կամ աւելի արժանիք ունենայ նորա կատարեալ վստահութիւնը գրաւելու։

Ջէրրի Փէքթօրալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամէն դեղերէ գերազանց է և համեղ. բժիշկ չեաս հասնելէ յառաջ ինչպէս փոքր տղայք շատ դիւրաւ կ'առնեն։

Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի։ Կենդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ և ԸՆԿԵՐԱՑ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ Կը ծախուի նաև քաղաքիս մէջ գտնուած դեղագործաց քով։ 531

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՊԻՏԱԲԷՍԹԻ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	10,000,000

Արեւելից Տնօրէն . Մ. Լօմէն Բարաքօ
» Լիազօր գործակալ . Մ. Նազարէթ Եագըճեան

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անուանեալ ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Անձերը կը համարին ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց լիբ նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն կամ իւր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արդէն հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր առաւելութեանց որ մէկ մի տարի Պիտաբէսթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։

Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Օրինակ.—30 տարու անձ մը տարին մի անգամ 4 ½ ոսկի տալով 200 անգլիական ոսկիի ապագայ մը պատրաստած կըլլայ իւր ընտանեաց ևլն. ևլն։

Փափաքողք ազատ են ընկերութեանս պատուաւորութեան և հաստատութեան մասին տեղեկութիւն առնուլ Եւրոպիոյ մեծ դրամատուններէն։ 65

INJECTION BROU

Անվրիպականն, ամենազդու եւ զգուշական —Որ անմիջապէս կը բուժէ հին և նոր սերմնահոսութիւնները։ 30 տարուան յաջողութիւն —Կը ծախուի աշխարհիս ամէն լաւ դեղատանց մէջ և ի Բարիզ, Փ. Ֆէրրէի դեղարանը, 102, Րիշլիէօ փողոց, յաջորդ Պրուի

J. Ferré, 102, Rue Richelien, Paris 721

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերփուլ և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անունք	Թոնաժ	Անունք	Թոնաժ
Քանոբուս	1200	Սֆինքս	3000
Ֆէրոս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէֆթիս	3000
Սէսոստրիս	3250	Բէրա	300
Թիպր	3250	Լոգլոս	800
Մակետոնիա	3250	Մինիա	800
Մարիոթիս	3250	Սէտիլ	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուիթալլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
541 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անունք	Թոնաժ	Անունք	Թոնաժ
Ալպանօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարդինօ	2,500
Գասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Գօլօրատօ	2,200	Նէրօ	2,000
Գոմօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյլր	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիպսօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիկ	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բառաքէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Բիզօ	2,800
Էրաթօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Տրագօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3.500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիտանօ	2,200	Սաֆֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտօ	2,200	Սորէնթօ	4,300
Հինտօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէր	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիւնօ	2,300	Վանտօ	3,600
Քէլօ	2,[illegible]00	Նէտօ	1600
Քօֆօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,[illegible]00	Զէնօ	41,0

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւններ կան

Քէյրօ շոգենաւը, նաւապետ Հէյզ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն մեկնած է ամսոյս 8ին և 24ին աստ կ'սպասուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԷՅՕ Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւմ խան Ղալաթիա
531

ՊԱՊԱՅԵԱՆՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերփուլ, Միջերկրական և Օտեսայի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Անունք	Թոնաժ	Նաւապետք
Այա Սօֆիա	3,000	Պէզի
Ալպանիա	2,500	Ռոպէրթս
Ա. Ջօրճ	2,500	Ֆրանկլին
Լաքոնիա	2,500	Ուիլսըն
Մասէտոնիա	3,500	Մորլ
Րումէլիա	2,800	Ֆոթըրկիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վտանգ կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԼԱՐԱ ԵՒ ԸՆԿ
536 Գործակալք

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվերփուլ և Արեւելից միջեւ.

Անունք	Թոնաժ	Անունք	Թոնաժ
Ալճէրիան	2500	Ֆաւոնեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրիան	5500
Արապիան	3700	Իլլիրիան	5500
Գալապրիան	6000	Իթալեան	5500
Գուլկարիան	6000	Լէսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայպրեան	2000	Լիսպոն	800
Տալմաց	700	Օլիմբիա	700
Էճիբշըն	3700	Բէրսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՕՆԹԷՆ Գործակալ
Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալդար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղէքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.
Մալդա, Ռ. Քամիլէրրի.
Եիրա, Ա. Մ. Մավրօկօրտադօ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդօլ և ընկ.
546

ՌՈՂԳԱԿԻ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ ԱՐՏԱԴՐԻՉԷՆ ՍՊԱՌՈՂԻՆ

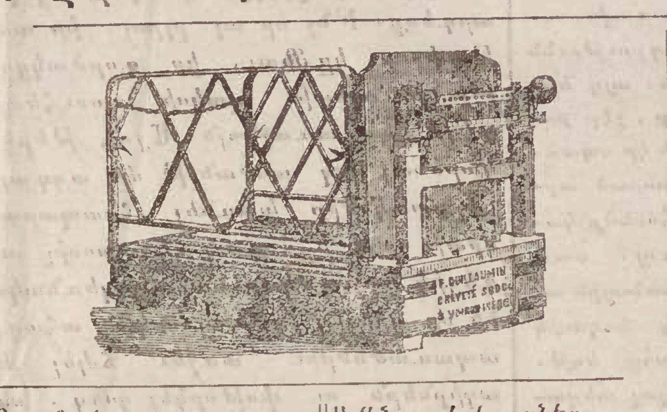

ՏԱՐԱԶԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

Բ. ԿԻՅՈՄԷՆԻ

Արտօնեալ գործարանատէր

Ի Վուասոն (Իզեր)

Ֆրանսա

Դրամարկղ Պատին մէջ գործելիք արկղ Անձեռն արկղիկ Կառքի դրամարկղ Ապահովութեան նշանագիրներ և փականքներ	Ամենագեղի կշռորդներ Զամ և կլիս Անձեռն սատանոց Տատանոցով կամուրջ՝ կառաց, անասնոց եւ կշռման համար Ընդ օրինակութեանմամբ

Պատկերազարդ ցուցակը ձրիաբար կը ղրկուի երբ նամակաւ ուզուի Խաչերն Էֆէնտիէն, ներկայացուցիչ վասն Արեւելից, Քարաքէօյ, Տէլիքլի խան, Կ. Պոլիս։ 656

ԳՌԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԼՈՆՏՐԱ

Մայրին ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ Ժ. Վ. Ուիլլդ, Ուիլլդ խան Պաղչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մէյմէնտէի փողոց Իպզէթ բաշա խան Թիւ 6. 686

ՍԻՆԿԵՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի Կալաթա Կլավանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Ժ. ՆԻՒՏԼԻՆԿԷՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։ 626

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Բաթումի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Բաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անդրէ որ յուլիս 13ին Մարսիլիայէն և յուլիս 20ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Ուղեւորք և ապրանք ընդունուին

Նաւուղեւոր, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՆԻՈԹԻ ՐՈՑՈԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւմ
556 Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1887 Յունիս 15 Երեքշաբթի օրէն սկսեալ մինչև Յուլիս 31

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն կամուրջ իջնող շոգենաւաց երթեւեկութեան ժամերը

Ժ. Վ. Թ.

11 — Ենիմ. Մէգպուռ. Պէյ. Թարապիա Ենիքէօյ (Ենիքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 18
11 35 Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպ. (Պէպէքի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 22
12 — Ռ. և Ա. Գավ. Ենիմ. Մէգպ. Պէյ. Թար. Ենիք. (Ենիքէօյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 34
12 50 Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք (Պէպէքի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)։ 28
1 30 Ենիմ. Մէգպուռ. Պէյ. Թար. Ենիք. (Ենիք. պիտի հաղորդակցի) 32
2 5 Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք (Պէպ. պիտի հաղորդակցի) 18
3 — Ենի. Մէգ. Պէյ. Թար. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպ. (Պէպէքի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 33
4 15 Ա. Գավագ Ենիմ. Մէգ. Պէյ. Թարպ. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 28
5 45 Ենիմ. Մէգ. Պէյ. Թար. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 22
7 — Ենիմ. Մէգպուռ. Պէյլիք. Թարապ. Պէյգօզ Բաշպ. Ենիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ. 2
8 15 Ա. և Ռ. Գավ. Ենիմ. Մէգպուռ. Պէյ. Թարպ. Ենիք. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպ. Արնվ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. (ուրբաթ օրերը Սթէնիա պիտի հանդիպի) 20
10 — Մէգպուռ. Պէյ. Թարպ. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնվ. Օրթաք. Պէշ. 33

Արնաւուտքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւաց ժամերը

11 — Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 19
11 35 Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 2
12 10 Պէպ. Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. Գապ. 33
12 45 Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. 4
1 20 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գապ. 21
2 — Արնվ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. 22
2 40 Պէպէք Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գապ. 4
3 20 Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիքթաշ 21
4 — Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գապ. 32
9 45 Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ 28
10 55 Հիսարէն ուղղակի կամուրջ 22
11 15 Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ 2

Ասիական եզերէն կամուրջ իջնող շոգենաւաց ժամերը

10 45 Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Գապ. 28
11 10 Պէյքօզ Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղորդ.) 23
11 45 Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզգ. 21
1 — Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզգ. Պէշիքթաշ 23
1 15 Պէյլիք. Թար. Պէյգօզ Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտիլլիի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 20
2 15 Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյ. Գուզգ. 34
2 15 Մէգպ. Պէյլիք. Թար. Պէյգօզ Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզգ. 19
4 — Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզգ. Իւսկիւտար 34
4 15 Պէյգ. Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք. 23
8 45 Պէյլիք. Թարպ. Պէյգ. Բաշպ. Չուպ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վան. Չէնկ. Պէյլէր. Գուզգ. Իւսկ. 21
9 30 Գանտիլլիէն ուղղակի կամուրջ 19
10 25 Գանտիլլիէն Չէնկէլքէօյ կամուրջ 23
11 — Գուզգունճուքէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ) 19

(Բաց ի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

12 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թար. Պէյ. Մէգ. 19
1 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Սթէն. Ենիք. Թար. Պէյ. Մէգպուռ. Ենիմ. 33
2 — Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզգ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Բաշպ. Պէյգ. Թարպ. Պէյ. Մէգ. Ենիմ. 2
2 30 Պէշիք. Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենի. Թար. Պէյ. Մէգ. Ենիմ. Ռ. և Ա. Գավագ 28
4 — Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թար. Պէյ. Մէգ. Ենիմ. 22
5 30 Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Սթէն. Ենիք. Պէյգ. Թարապ. Պէյլիք. Մէգպ. Ենիմ. և Գավագներ 20
6 45 Իւսկ. Պէշիք. Գուզգ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնվ. Գնտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Թարպ. Պէյ. 21
8 30 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարպ. Մէգպուռ. Պէյ. 33
9 45 Ենիք. Թարպ. Պէյ. Մէգպ. Ենիմ. 31
10 30 Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Սթէն. Ենիքէօյ, Թարապիա, Պէյլի. Մէգպուռ. Ենիմ. 18
11 10 Ենիք. Թարպ. Պէյլիք. Մէգպուռ. Ենիմ. 20
11 40 Պէպ. Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Սթէն. Ենիք. 22

Ամէն ուրբաթ օրեր կամուրջէն շոգենաւ մը ժամ 4 30ին մեկնելով, Իւսկ. Գուզգ. Պէյլ. Չէնկ. Վանի. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշպ. Պէյգ. Թար. Պէյլիք. Մէգպ. և անտի ժամ 10 30ին մեկնելով յիշեալ նաւամատոյցները հանդիպելով կամուրջ պիտի գայ։

Կամուրջէն Արնաւուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

12 10 Ուղղակի Արնաւուտքէօյ 4
12 45 Ուղղակի Պէպէք 21
1 25 Ուղղակի Արնաւուտքէօյ 22
2 5 Ուղղակի Պէպէք 4
2 45 Ուղղակի Արնաւուտքէօյ 21
3 25 Ուղղակի Պէպէք 32
9 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք 28
10 — Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար (Վափոր եկող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 22
10 30 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք 2
11 5 Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար Պոյաճըքէօյ 21
11 40 Պէշիք. Օրթ. Գուրու. Արնավ. Պէպ. 19
12 5 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնաւ. 2

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

11 35 Իւսկ. Գուզգ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Ա. Հիսար Գանլ. Ենիք. 28
12 30 Իւսկ. Գուզգ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Ա. Հիսար Գանլ. Պէյգօզ Ենիք. 18
12 30 Ուղղակի Գանտիլլի 23
1 40 Ուղղակի Գանտիլլի 31
2 45 Իւսկ. Գուզգ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուգ. Բ. պաղճէ Պէյգ. 23
3 25 Ուղղակի Գանտիլլի 34
8 45 Իւսկ. Գուզգ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտիլլի 19
9 30 Պէշիքթաշ, Գուզգունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ գացող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 23
10 15 Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշպ. Պէյգ. Թար. Մէգ. Գավագ. 32
10 35 Իւսկ. Գուզգ. (Բացի ուրբաթէ) 19
10 40 Պէշիք. Գուզգ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. Գանտիլլի Պէպէք (Գանտիլլիի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 28
11 15 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաշպ. Պէյգ. 23
11 45 Գապաթ. Գուզգ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. 33

Ամէն ուրբաթ իրիկուններ ժամ 11ին Մէգապուռնիէն շոգենաւ մը մեկնելով, Պէյլիք. Թարպ. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Ա. Արնվ. Օրթ. Պէշիքթաշ հանդիպելով, կամուրջ պիտի երթայ։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
11 —	5 —	11 15	6 20 Պէշիք
11 30 Պէշիք	5 35	11 45	7 5
12 —	6 5	12 15	8 15 Պէշիք
12 30	6 35	12 45	9 —
1 —	7 5	1 20	9 40
1 30	8 15 Պէշիք	1 50	10 10 Պէշիք
2 —	9 —	2 20	10 35 Գզ.
2 30	9 30	2 50 Պէշիք	11 —
3 — Պէշիք	10 10 Պէշիք	3 30	11 25
3 15 Ֆէրպօթ	10 40	4 —	11 50
3 40	10 50 Գզ.	4 40 Պէշիք	12 5 Գզ.*
4 15 Պէշիք	11 25	5 20	
4 30 Ֆէրպօթ	11 40	5 50	
4 35 Վափոր	12 5		

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
11 15 Պէշիք	5 35 Պէշիք	11 15	7 5
12 —	6 20	12 —	8 15 Պէշիք
12 45	7 5	12 40	8 45
1 30	8 15 Պէշիք	1 25	9 15
2 —	8 45	1 55	9 45
2 30	9 15	2 25	10 10 Պէշիք
3 — Պէշիք	9 45	2 50 Պէշիք	10 45
3 15 Ֆէրպօթ	10 10 Պէշիք	3 35	11 20
3 40	10 45	4 5	11 40
4 15 Պէշիք	11 10	4 45 Պէշիք	12 5
4 30 Ֆէրպօթ	11 45	5 25	
4 35 Վափոր	12 5	6 15 Պէշիք	
5 —			

* Այս երթեւեկութիւն Հրէից տօներուն, եւ շաբաթ օրերը չպիտի կատարուի։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԻՒՏԱՐԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

1 30 Հարէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 — » »
10 35 » » (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 30 » » (կիրակի օրեր ժ. 10 45ին)
1 — Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
3 30 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ
10 15 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 15 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի օրերը ժ. 10 30ին)։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՓԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
4 30 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — » Գապաթաշ
3 45 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
5 15 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
11 15 Գապաթաշէն Իսկիւտար

Ծան. —Օդը մէգամած եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։ 663